

W numerze

2015 NO.5 总第14期 BURSZTYN 2015 No. 5

目录

BURSZTYN

琥珀

九三阅兵 Defilada zwycięstwa

3

中国政府隆重纪念抗日战争暨世界反法西斯战争胜利 70 周年

Chiny: uroczystości dla upamiętnienia 70. rocznicy zwycięstwa

8

阅兵图集

Defilada w obiektywie

19

聚焦 2015 中国九三阅兵

Defilada Zwycięstwa w Pekinie

— w 70. rocznicę zakończenia II wojny światowej

文化生活 Kultura i społeczeństwo

27

“在那里我们共同经历好与坏的年代”

——波兰“哈尔滨人”回忆抗战岁月

„Przeżyliśmy tam złe i dobre chwile”
– wspomnienia polskich harbińczyków z czasów
wojny antyjapońskiej

40

那曲牧民嘎玛桑旦一家的幸福生活

Karma Samten – dostatnie życie tybetańskich
pasterzy

农业致富路林芝米瑞乡的特色

Nowoczesne plantacje
w gminie Mirui w Tybecie

42

中国政府隆重纪念抗日战争暨世界反法西斯战争胜利 70 周年

9月3日上午，中国政府在北京天安门广场举行大会，隆重纪念中国人民抗日战争暨世界反法西斯战争胜利70周年大会。这是中国首次以盛大阅兵仪式同世界人民一道纪念这个历史性时刻。中共中央总书记、国家主席、中央军委主席习近平发表重要讲话并检阅受阅部队。习近平强调，中国人民抗日战争和世界反法西斯战争是正义和邪恶、光明和黑暗、进步和反动的大决战。中华儿女浴血奋战，彻底打败了日本军国主义侵略者，捍卫了中华民族5000多年发展的文明成果，捍卫了人类和平事业，铸就了战争史上的奇观、中华民族的壮举。中国人民抗日战争胜利洗刷了近代以来中国抗击外来侵略屡战屡败的民族耻辱。纪念中国人民抗日战争暨世界反法西斯战争胜利70周年，就是要铭记历史、缅怀先烈、珍爱和平、开创未来。

随着悠长的钟声响起，10时整，纪念大会开始。70

响礼炮交替鸣放，鲜艳的五星红旗冉冉升起，全场齐声高唱《义勇军进行曲》。

70年前的9月2日，日本侵略者在投降书上签字，标志着日本军国主义的彻底失败和世界反法西斯战争的最后胜利。作为东方主战场，中国人民为世界反法西斯战争的胜利付出了巨大的民族牺牲与历史贡献。抗日战争中，中国军民死伤超过3500万人，直接经济损失1000亿美元。1951年，中国政府确定9月3日为抗日战争胜利纪念日。2014年，中国全国人大以立法形式确定9月3日为中国人民抗日战争胜利纪念日。

3日的天安门城楼主席台上，中国现任和前任党和国家领导人，以及俄罗斯总统普京、韩国总统朴槿惠、联合国秘书长潘基文、波兰议长卡布翁斯卡等近60位外国领导人、国际和地区组织负责人出席纪念大会。习近平发表讲话。他指出，战争是一面镜子，能够让人更

好认识和平的珍贵。我们要以史为鉴，坚定维护和平的决心。他说：“为了和平，我们要牢固树立人类命运共同体意识。偏见和歧视、仇恨和战争，只会带来灾难和痛苦。相互尊重、平等相处、和平发展、共同繁荣，才是人间正道。世界各国应该共同维护以联合国宪章宗旨和原则为核心的国际秩序和国际体系，积极构建以合作共赢为核心的新型国际关系，共同推进世界和平与发展的崇高事业。”

习近平强调，中国将坚持走和平发展道路。中华民族历来爱好和平，无论发展到哪一步，中国都永远不称霸，永远不搞扩张，永远不会把自身曾经经历的悲惨遭遇强加给其他民族。中国人民将坚持同世界各国人民友好相处。坚决捍卫中国人民抗日战争和世界反法西斯战争胜利成果，努力为人类做出新的更大贡献。中国人民解放军是人民子弟兵。全军将士要牢记全心全意为人民服务的根本宗旨，忠实履行保卫祖国安全和人民和平生活的神圣职责，忠实执行维护世界和平的神圣使命。习主席郑重宣布中国将裁减军队员额 30 万。

作为纪念大会的重要组成部分，盛大的阅兵仪式此前就备受瞩目。与国庆阅兵不同，此次“9.3”阅兵是中国历史上首次以纪念抗战胜利为主题。在领导人检阅受阅部队环节，身着铁灰色中山装的习近平乘红旗牌检阅车，经过金水桥，驶上长安街，依次检阅受阅方队。

“同志们好！”

“首长好！”

“同志们辛苦了！”

“为人民服务”……

为突出抗战胜利周年纪念主题，分列式首先出场的直升机群在空中组成“70”字样，教练机拉出 7 道亮丽的彩烟。

这次共有 67 个方队参加阅兵式两个抗战老兵乘车方队、11 个徒步方队、17 个外国军队方队或代表队、27 个装备方队、10 个空中梯队……此次阅兵仪式参阅总兵力超过 1 万人，受阅装备 500 多台，各型飞机 200 多架。其中，几个“首次”值得注意。首次组织由八路军、新四军和当年国民党军队等方面具有代表性的抗战老兵方队；由俄罗斯、埃及等国组成的外军方队首次参阅，传递着对

抗战老兵的敬重和对抗日英烈的敬仰，更体现了纪念活动的历史性、国际性；首次按作战体系编组受阅方队，体现了信息化战争的联合性特点和中国军队打赢信息化局部战争的能力，特别是这些装备全部为国产现役主战装备，84% 是首次亮相；空军新一代歼击机、舰载机等多种新型飞机首次参阅，规模创历次之最，空中作战要素历次最全。

纪念大会尾声，7 万只气球腾空而起，7 万羽和平鸽展翅高飞，向世界传递着中国人民与世界人民一道，珍爱和平、维护和平、追求和平的正能量。🌀

Chiny: uroczystości dla upamiętnienia 70. rocznicy zwycięstwa

3 września odbyły się na placu Tiananmen w Pekinie uroczyste obchody 70. rocznicy zwycięstwa w wojnie obronnej przeciwko japońskiej agresji i w światowej wojnie z faszyzmem. Obchody uświetniła defilada wojskowa, która miała wręcz historyczną wymowę. Po raz pierwszy bowiem zorganizowano w Chinach paradę wojskową, by wspólnie z narodami całego świata uczcić rocznicę Wielkiego Zwycięstwa. Przeglądu wojsk dokonał sekretarz generalny KC KPCh, przewodniczący państwa, przewodniczący Centralnego Komitetu Wojskowego – Xi Jinping.

W swoim przemówieniu inaugurującym uroczystość przewodniczący Xi podkreślił, że wojna narodu chińskiego z japońskim okupantem i światowa wojna z faszyzmem to wielkie decydujące starcie sprawiedliwości ze złem, jasności z ciemnością, postępu ze wstecznictwem. W tej nierównej walce Chińczycy nigdy się nie poddali, nie cofnęli o krok. Stoczyli krwawy bój z najeźdźcą – japońskimi militarystami – i doszczętnie ich pokonali. Bronili osiągnięć swojej liczącej 5000 lat cywilizacji

i pokoju – sprawy całej ludzkości. W historii wojny naród chiński swymi bohaterskimi wyczynami dokonał cudu. Doświadczenia wojenne sprawiają, że ludzie, którzy przeżyli to piekło, tym bardziej cenią pokój. Głównym celem tych rocznicowych obchodów jest pielęgnowanie pamięci o historii, złożenie hołdu męczennikom, podkreślenie szacunku dla pokoju i tworzenie lepszej, jaśniejszej przyszłości.

W dzień obchodów, tuż przed godziną 10, na Placu Tiananmen rozpoczęło się miarowe bicie zegara, który jednym uderzeniem odliczał dziesięć lat. Każdemu z siedmiu uderzeń towarzyszyły odgłosy salw armatnich. Oddano ich w sumie 70. Równo o godzinie 10 nad placem załopotała czerwona flaga państwowa, wciągana na maszt przy dźwiękach chińskiego hymnu narodowego, wykonywanego przez chór wojskowy i całą czterdziestotysięczną publiczność.

2 września 70 lat temu Japonia podpisała akt kapitulacji. Oznaczało to zakończenie kompletną porażką agresji japońskich imperialistów oraz ostateczne zwycięstwo ludzi na całym świecie

w walce z faszyzmem. Walka narodu chińskiego z japońskim okupantem, w której zginęło, bądź zostało ciężko rannych, 35 milionów Chińczyków, była częścią światowej antyfaszystowskiej wojny. Straty gospodarcze Chin w tej wojnie szacuje się na 600 miliardów dolarów. W 1951 roku rząd chiński zatwierdził dzień 3 września jako Dzień Zwycięstwa w Wojnie przeciwko Japonii, a w 2014 roku Ogólnochińskie Zgromadzenie Przedstawicieli Ludowych przyjęło ustawę nadającą tej decyzji moc prawną.

W tym roku, 3 września na trybunie honorowej Bramy Niebiańskiego Spokoju zebrali się aktualni i byli przywódcy partii i państwa oraz blisko 60 przywódców krajów z całego świata i szefów organizacji międzynarodowych i regionalnych, m.in. prezydent Rosji Władimir Putin, prezydent Korei Południowej Park Geun-hye, sekretarz ONZ Ban Ki-moon i marszałek Sejmu RP Małgorzata Kidawa-Błońska. Xi Jinping w swoim wystąpieniu zauważył, że wojna jest niczym lustro: może sprawić, że dzięki niej ludzie bardziej docenią wartość pokoju. Dlatego powinniśmy jak najczęściej „przeglądać się” w historii, czerpać z niej naukę, by utrzymać pokój i go chronić.

„Dla pokoju musimy wyrobić poczucie wspólnoty ludzkiego losu. Uprzedzenie i dyskryminacja, nienawiść i wojna przynoszą tylko katastrofę, ból i cierpienie. Wzajemne poszanowanie, równe traktowanie, pokojowy rozwój, wspólny

dobrobyt – to prawa człowieka, to właściwa droga, jaką powinien kroczyć świat. Aby wspólnie promować idee pokoju i rozwoju, wszystkie kraje na całym świecie powinny współpracować ze sobą, by chronić międzynarodowy ład i system oparty na celach i zasadach zawartych w Karcie Narodów Zjednoczonych, aktywnie budować nowy model stosunków międzynarodowych, zapewniający stronom wzajemne korzyści” – mówił przewodniczący Xi.

Xi Jinping podkreślił, że Chiny będą niezachwianie podążać drogą pokojowego rozwoju. Naród chiński kocha pokój. Bez względu na to, na jakim poziomie rozwoju znajdują się obecnie Chiny, nigdy one nie będą dążyć do hegemonii ani do ekspansji, nigdy też nie spowodują tragedii, jakich same doznały od innych. Chiny pragną rozwijać przyjazne relacje ze wszystkimi narodami świata i są zdecydowane bronić osiągnięć, jakie przyniosło zwycięstwo narodu chińskiego w wojnie obronnej przeciwko agresji japońskiej i zwycięstwo świata w wojnie z faszyzmem, starając się dokonać dla ludzkości jeszcze więcej.

Xi Jinping zaznaczył, że Chińska Armia Ludowo-Wyzwoleńcza jest armią w służbie narodu. Wszyscy jej żołnierze powinni całym sercem i duszą pamiętać, że ich podstawowym celem jest służenie ludziom, ich świętym obowiązkiem jest obrona bezpieczeństwa ojczyzny i spokojnego życia jej obywateli, a świętą misją – ochrona światowego

pokoju. Przewodniczący ChRL ogłosił, że Chiny zredukują swoje siły zbrojne o 300 tys. żołnierzy.

Defilada wojskowa, jako ważny element rocznicowych obchodów i do tego organizowana po raz pierwszy w celu upamiętnienia zwycięstwa w wojnie, już od dawna przyciągała wielką uwagę, nie mniejszą niż pierwszopazdziernikowe defilady z okazji rocznicy powstania Nowych Chin. Podczas przeglądu wojsk, Xi Jinping ubrany w stalowo-szara marynarkę w stylu „Sun Yat-sena” przejechał w samochodzie marki „Czerwony Sztandar” z Bramy Niebiańskiego Spokoju na ulicę Chang’an. Tam dokonał inspekcji 11 kolumn piechoty i 27 kolumn uzbrojenia i sprzętu bojowego.

Dla zaznaczenia okazji uroczystości, nad placem przeleciała formacja śmigłowców ustawiona w kształt liczby 70, a za nią pojawiły się samoloty szkolno-treningowe z kolorowymi flarami.

W sumie przed trybunami przedefilowało 12 tysięcy żołnierzy, przedstawiono ponad

500 pojazdów wojskowych z różnymi rodzajami broni oraz 200 samolotów różnego typu. Pomijając skalę i rozmach tej wielkiej wojskowej parady, należy też zwrócić uwagę na jej kilka bezprecedensowych aspektów: po raz pierwszy przed trybunami przejechali weterani wojny antyjapońskiej, w tym weterani 8. Armii i Nowej 4. Armii, które były dowodzone przez Komunistyczną Partię Chin oraz weterani armii Kuomintangu; po raz pierwszy strona chińska zaprosiła do udziału w defiladzie przedstawicieli armii innych krajów; po raz pierwszy prezentowane w kolumnach uzbrojenie i sprzęt wchodzi w skład systemu bojowego armii. Do tego całe przedstawione na defiladzie uzbrojenie i sprzęt są produkcji krajowych i dla 84 proc. z nich był to pierwszy publiczny pokaz.

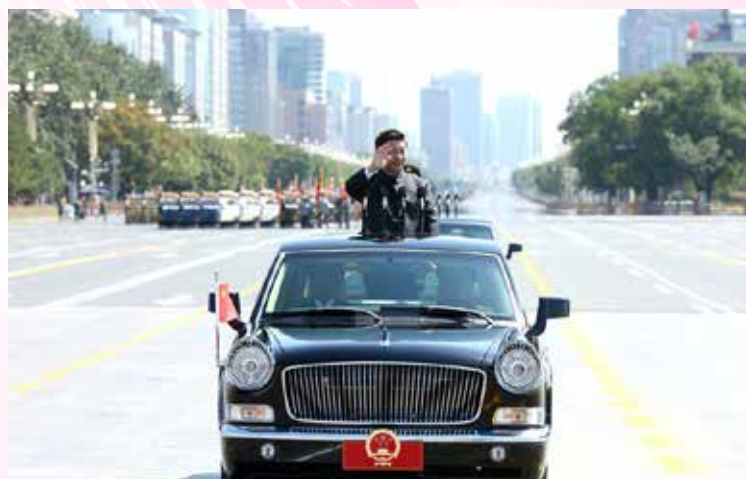
Na zakończenie uroczystości, na znak, że naród chiński wysoko ceni pokój i pragnie wraz ze wszystkimi ludźmi na świecie chronić pokój i tworzyć dla niego sprzyjające środowisko, w niebo pofrunęło 70 tysięcy gołębi pokoju, po czym wypuszczono ponad 70 tysięcy kolorowych balonów. 🍷

习近平检阅

Xi Jinping dokonuje przeglądu wojsk

领队机梯队

Formacja z flarami

领队机梯队

Klucz prowadzący

轰炸机编队

Bombowce typu H-6K

加受油机梯队

Pokaz tankowania w powietrzu

歼击机第一梯队

Formacja myśliwców typu J-11

歼击机第二梯队

Formacja myśliwców typu J-10

舰载机梯队

Formacja myśliwców typu J-15

直升机组队

Formacja śmigłowców

空中护旗方队

Klucz śmigłowców typu Z-8A i Z-10 z podwieszoną flagą narodową

抗战老兵乘车方队

Kolumna samochodów z weteranami wojennymi

三军仪仗队方队

Kompania reprezentacyjna składająca się z żołnierzy wojsk lądowych, marynarki wojennej i sił powietrznych

狼牙山五壮士方队

Kolumna na cześć Pięciu Bohaterów poległych na górze Langya

白俄罗斯方队

Reprezentacja Białorusi

古巴方队 *Reprezentacja Kuby*

斐济代表队 *Reprezentacja Fidži*

哈萨克斯坦方队 *Reprezentacja Kazachstanu*

吉尔吉斯斯坦方队
Reprezentacja Kirgistanu

老挝代表队
Reprezentacja Armii Ludowej Laosu

墨西哥方队
Reprezentacja sił zbrojnych Meksyku

蒙古方队
Reprezentacja Mongolii

巴基斯坦方队
Reprezentacja sił zbrojnych Pakistanu

塞尔维亚方队
Reprezentacja sił zbrojnych Serbii

塔吉克斯坦方队
Reprezentacja sił zbrojnych Tadżykistanu

瓦努阿图代表队
Reprezentacja Republiki Vanuatu

俄罗斯方队
Reprezentacja sił zbrojnych Federacji Rosyjskiej

陆战队两栖突击车方队
Transportery pływające piechoty morskiej typu ZBD-05

坦克方队 *Kolumna czołgów typu 99A*

履带代步兵战车方队 *Kolumna opancerzonych transporterów gąsienicowych piechoty typu ZBD-04A*

空降兵战车方队
Kolumna transporterów opancerzonych jednostek powietrzno-desantowych typu ZBD-03

反坦克导弹方队
Przeciwpancerne zestawy rakietowe typu AFT-10 na transporterach opancerzonych

履带自行火炮方队
Artyleria samobieżna typu PLZ-05

轮式装甲突击车方队
Kolumna kołowych transporterów opancerzonych typu PTL-09

轻型突击车方队

Kolumna lekkich wozów bojowych o wysokiej mobilności

武警反恐突击车方队

Wozy bojowe oddziału antyterrorystycznego policji zbrojnej

高射炮兵方队

Kolumna samobieżnych dział przeciwlotniczych typu PGZ-07

地空导弹第一方队

Kolumna zestawów rakietowych ziemia-powietrze typu HQ-9

地空导弹第二方队

Kolumna zestawów rakietowych ziemia-powietrze typu HQ-12

舰空导弹方队

Kolumna zestawów rakietowych woda-powietrze typu HHQ-10

反舰导弹方队

Kolumna zestawów rakiet przeciwookrętowych typu YJ-12

岸舰导弹方队

Kolumna zestawów rakietowych ziemia-woda typu YJ-62

常规导弹第一方队

Kolumna zestawów rakiet konwencjonalnych typu DF-16

常规导弹第二方队

Zestawy rakiet konwencjonalnych typu DF-21D

常规导弹第三方队

Zestawy rakiet konwencjonalnych typu DF-10A

核常兼备导弹方队

Zestawy rakiet z głowicami nuklearnymi i konwencjonalnymi typu DF-26

核导弹第一方队

Kolumna zestawów rakiet z głowicami nuklearnymi typu DF-31A

核导弹第二方队

Kolumna zestawów rakiet z głowicami nuklearnymi typu DF-5B

无人机方队

Kolumna bezzałogowych statków powietrznych

后勤保障方队

Kolumna wozów wsparcia logistycznego

白求恩医疗方队

Kolumna medyczna

聚焦

2015中国九三阅兵

关于中国人民抗日战争的介绍

70年前，中国人民经过14年浴血奋战，赢得了反抗外敌入侵的伟大胜利，这是中华民族永远值得纪念的胜利。

在世界反法西斯战争史上，中国人民抗日战争开始最早、持续时间最长。从1931年“九一八事变”到1941年太平洋战争爆发，中国在长达十年的时间里，独力抗击日本侵略，是东方唯一的反法西斯战场。在反抗日本法西斯侵略的14年当中，有3500万中华儿女伤亡，中国遭受的经济损失高达6000多亿美元。

中国战场长期牵制和抗击了日本军国主义的主要兵力，对日本侵略者的彻底覆灭起到了决定性作用。中国作为亚太地区盟军对日作战的重要后方基地，为盟国提供了大量战略物资和军事情报。中国人民抗日战争在战略上策应和支持了盟国作战，配合了欧洲战场和太平洋战场的战略行动，制约和打乱了日本法西斯和德意法西斯战略配合的企图。

中国人民抗日战争，是中国人民抵抗日本帝国主义侵略的正义战争，是世界反法西斯战争的重要组成部分，是近代以来中国反抗外敌入侵第一次取得完全胜利的民族解放战争。

中国人民抗日战争的胜利，成为中华民族由衰败走向振兴的重大转折点，为实现民族独立和人民解放、建立新中国奠定了重要基础，为世界各国人民夺取反法西斯战争的胜利、争取世界和平的伟大事业做出了巨大贡献。

国际社会对中国抗战功绩的评价

苏联元帅崔可夫说过，“在我们最艰苦的战争年代，日本没有进攻苏联，却把中国淹没在血泊中”。

英国首相丘吉尔坦言，“中国一旦崩溃，至少会使日军15个师、也许会有20个师腾出手来”。

美国总统罗斯福则表示，“美国忘不了中国人民在7年多的时间内，怎么顶住日本的野蛮进攻，在亚洲大陆广大地区牵制住大量的敌军”。

关于9月3日抗战胜利纪念日介绍

1945年9月2日，日本签署了投降书，包括中国、苏联在内的同盟国接受了日本的投降。至此，日本帝国主义历时15年的侵略战争，以彻底失败告终，第二次世界大战也以全世界人民的伟大胜利而结束。第二天，当时的中国国民政府下令举国庆祝3天，并从1946年开始把9月3日作为抗战胜利纪念日。

2014年2月，中国全国人大常委会经表决通过决定，将9月3日确定为中国人民抗日战争胜利纪念日。中国以立法形式确定“中国人民抗日战争胜利纪念日”，是为了更好地缅怀在中国人民抗日战争中英勇献身的英烈和所有为中国人民抗日战争做出贡献的人们，铭记中国人民反抗日本帝国主义侵略的艰苦卓绝的斗争，彰显中国人民抗日战争在世界反法西斯战争中的重要地位，表明中国人民坚决维护国家主权、领土完整和世界和平的坚定立场，弘扬以爱国主义为核心的伟大民族精神。

阅兵总体情况介绍

在抗战胜利纪念日举行阅兵，是铭记历史、缅怀先烈的最好形式之一，同时也显示了中国致力于维护好二战胜利成果，致力于维护好国际公平和历史正义，以及中国对于世界和平的珍视。

这次在抗战胜利纪念日举行的首次阅兵的主题是：“纪念抗战伟大胜利、弘扬抗战伟大精神、实现民族伟大复兴”，目的是彰显中国坚定不移走和平发展道路，坚定不移维护世界和平，捍卫国家主权、安全和发展利益的坚定立场，彰显中国人民在世界反法西斯战争中做出的巨大民族牺牲和重要历史贡献；展示中国军队贯彻强军目标、推进现代化建设的新成就和威武之师、文明之师的良好形象。

新中国成立以来，共举行过 14 次国庆首都阅兵。同以往国庆阅兵相比，此次阅兵有六个方面的鲜明特点：一是首次以纪念抗日战争暨世界反法西斯战争胜利为主题举行阅兵，体现中国人民和世界人民一道致力于维护和平、维护二战胜利成果的坚定立场。二是首次邀请外国军队代表参加分列式，体现纪念世界反法西斯战争胜利的国际性。三是首次组织抗战老兵，包括国民党老兵参阅，充分体现全民族抗战的特色。四是首次编组英模部队方队受阅，充分体现中国共产党在抗战中的中流砥柱作用和中国共产党领导下的抗日武装为夺取抗战胜利做出的突出贡献。五是首次按作战体系编排装备方队，体现信息化战争的联合性特点和我军打赢信息化局部战争的能力。六是首次由将军担任领队，体现我军高级指挥员带兵打仗、练兵打仗的责任担当和以身作则、以上率下的良好形象。

阅兵总体情况介绍

在抗战胜利纪念日举行阅兵，是铭记历史、缅怀先烈的最好形式之一，同时也显示了中国致力于维护好二战胜利成果，致力于维护好国际公平和历史正义，以及中国对于世界和平的珍视。

这次在抗战胜利纪念日举行的首次阅兵的主题是：“纪念抗战伟大胜利、弘扬抗战伟大精神、实现民族伟大复兴”，目的是彰显中国坚定不移走和平发展道路，坚定不移维护世界和平，捍卫国家主权、安全和发展利益的坚定立场，彰显中国人民在世界反法西斯战争中做出的巨大民族牺牲和重要历史贡献；展示中国军队贯彻强军目标、推进现代化建设的新成就和威武之师、文明之师的良好形象。

新中国成立以来，共举行过 14 次国庆首都阅兵。同以往国庆阅兵相比，此次阅兵有六个方面的鲜明特点：一是首次以纪念抗日战争暨世界反法西斯战争胜利为主题举行阅兵，体现中国人民和世界人民一道致力于维护和平、维护二战胜利成果的坚定立场。二是首次邀请外国军队代表参加分列式，体现纪念世界反法西斯战争胜利的国际性。三是首次组织抗战老兵，包括国民党老兵参阅，充分体现全民族抗战的特色。四是首次编组英模部队方队受阅，充分体现中国共产党在抗战中的中流砥柱作用和中国共产党领导下的抗日武装为夺取抗战胜利做出的突出贡献。五是首次按作战体系编排装备方队，体现信息化战争的联合性特点和我军打赢信息化局部战争的能力。六是首次由将军担任领队，体现我军高级指挥员带兵打仗、练兵打仗的责任担当和以身作则、以上率下的良好形象。

受阅部队组成介绍

从阅兵的组成来看，这次阅兵共编 50 个方（梯）队。其中，徒步方队 11 个，抗战老同志乘车方队 2 个，装备方队 27 个，空中梯队 10 个，正式受阅官兵 1.2 万名，动用 40 多种型号装备 500 多件、20 多种型号飞机近 200 架。

在徒步方队中最先出场的是三军仪仗队，这一次三军仪仗队将使用 207 名仪仗队员组成史上最大阵容亮相，其中 51 名三军仪仗队女仪仗队员也首次亮相阅兵。据了解，参加此次阅兵的女仪仗队员平均身高 1.78 米，平均年龄 20 岁，大学及以上学历达 88%。

10 个徒步方队以英模部队的名称命名展现在世人面前。抗日战争期间，中国共产党领导下的八路军、新四军、东北抗联、华南游击队，顽强奋战、抵御外敌，支撑起救亡图存的胜利希望，为抗日战争取得最终胜利发挥了重要作用。英模部队在战争年代都立下了赫赫战功，他们的征战史就是中国抗战乃至世界反法西斯战争的一个缩影。在胜利日大阅兵中，10 个英模部队方队的前面，分别都由官兵擎举 7 面旗帜受阅；70 面旗帜，寓意纪念中国人民抗日战争暨世界反法西斯战争胜利 70 周年。

2 个抗战老同志乘车方队，由从大陆遴选的、目前健在的国共两党抗战老兵、国共两党抗日英烈后代，以及抗战支前模范代表组成。这些抗战老兵平均年龄 90 岁，英烈子女平均年龄 78 岁。

受阅武器装备介绍

27 个装备方队，包括地面突击、防空反导、海上攻击、战略打击、信息支援、后勤保障等模块，由陆军、

海军、空军、第二炮兵、武警部队和四总部直属部队联合编成，展示的武器装备均为国产主战装备，84%是首次亮相，充分展示军队建设的新发展、新成就、新面貌。

10个空中梯队，包括空中护旗方队、领队机梯队、预警指挥机梯队、轰炸机梯队、歼击机梯队、海军舰载机梯队、海上巡逻机梯队、加受油机梯队、直升机梯队，涵盖了中国空军现有先进作战和保障机种。

阅兵亮点介绍

在这次阅兵中，还有来自俄罗斯、哈萨克斯坦等十多个国家的方队或代表队。这些外军方队和代表队来自亚洲、欧洲、非洲、大洋洲和美洲等世界五大洲，来华参阅充分体现了共同纪念世界反法西斯战争胜利的鲜明态度，体现了对世界持久和平的追求与向往。

此外，这次阅兵共安排了50多名将军领队受阅，这也是中国阅兵史上首次安排将军受阅。他们当中有中将军指员、少将指员，年龄最大的58岁，最小的48岁。他们与受阅官兵一起生活，一起训练。

在参阅的地面装备方队中，导弹武器装备都是历次阅兵中的焦点。而与以往阅兵相比，这一次的胜利日阅兵，受阅导弹武器装备规模水平有了较大变化，不仅将展示最多武器型号，还将涵盖最全装备梯次，折射最高科技含量，彰显最强打击能力。

空中梯队方面：在这次胜利日阅兵中，陆、海、空三军航空兵将以前所未有的磅礴阵容飞过天安门广场上空，机型和数量都超过了历次阅兵，创下历史之最。

出席阅兵来宾介绍

有49个国家已经确认将应邀出

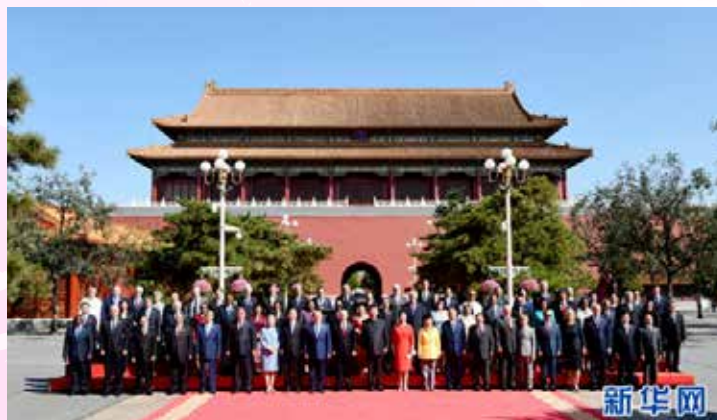
席参加纪念活动，包括白俄罗斯总统卢卡申科，柬埔寨国王西哈莫尼，韩国总统朴槿惠，俄罗斯总统普京，南非总统祖马，越南国家主席张晋创、

朝鲜劳动党中央政治局委员、党中央书记崔龙海等在内的30位外国领导人，澳大利亚、巴西等19个国家的政府高级别代表，以及联合国秘书长潘基文、世界卫生组织总干事陈冯富珍等10位国际和地区组织负责人。

中方还向所有曾经为中国人民抗日战争胜利作出牺牲和贡献的国际友人发出了邀请，最终15个国家的100多位国际友人或其遗属代表将来华出席纪念活动。其中包括当年与中国军民并肩作战的美国“飞虎队”老兵、苏联红军老战士、日本籍八路军老战士，也有在南京大屠杀中为遭受残害的中国民众提供过帮助的友人等。

此外，来自香港、澳门特别行政区和台湾地区的同胞代表、海外侨胞代表、为中国抗战胜利作出贡献的国际友人及遗属代表，以及海内外爱国人士、抗战将领或其遗属代表等，参加纪念大会。

中国外交部副部长张明此前强调，中方邀请与中国人民抗日战争和世界反法西斯战争有关的国家和国际友人来华，同中国人民一道隆重举办9·3纪念活动，目的是铭记历史、缅怀先烈、珍爱和平、开创未来。纪念活动不针对特定国家，不针对今天

的日本，更不针对广大日本人民。“如果一定要说展示的话，那就是中国人民同国际社会一道展示对和平的渴望和捍卫和平的坚定意志。”

70年前的胜利，是全人类对和平的共同坚守。在这个庄严时刻，我们更加怀念为国家、为民族、为和平付出宝贵生命的英烈们。

在这个铭记历史、纪念胜利的重要年份，中国在世界反法西斯战争中建立的伟大功勋愈发凸显。正视中国为世界反法西斯战争胜利作出的巨大牺牲和重要贡献，意味着守护历史真相和人类良知；只有以严肃态度反思这一人类浩劫，世界才能从历史中汲取教训，将和平的火种代代相传，让正义的力量坚不可摧。

70年前的胜利，是历史作出的公正裁决。

70年过去，面对战争罪行，唯有虔诚忏悔才能赢得宽恕。

70年过去，拷问人性良知，墨写的谎言终究遮不住血写的历史。

70年过去，传递共同心声，历史的悲剧决不允许重演。和平而不是战争，合作而不是对抗，共赢而不是零和，才是人类社会和平、进步、发展的永恒主题。中国正与世界人民一起，共同开创美好的未来。

Defilada Zwycięstwa w Pekinie — w 70. rocznicę zakończenia II wojny światowej

I. Wojna obronna przeciwko japońskiej agresji

70 lat temu, po czternastu latach krwawych walk, Chińczycy pokonali japońskich najeźdźców. Odnieśli zwycięstwo, które na zawsze pozostanie w pamięci chińskiego narodu.

W historii światowej wojny z faszyzmem wojna obronna Chin przeciwko japońskiej agresji zaczęła się najwcześniej i trwała najdłużej. Przez całą dekadę: od 1931 roku, od „incydentu 18 września”, do którego doszło w Mukdenie (dzisiejszy Shenyang) i w wyniku którego Japonia zaanektowała należącą do Chin Mandżurię, aż do wybuchu wojny na Pacyfiku w 1941 roku, Chiny same prowadziły walkę z japońskim najeźdźcą i przez ten czas ich terytorium było jedynym miejscem działań wojennych w starciu z faszyzmem na Wschodzie. Dla narodu chińskiego żniwo tej trwającej 14 lat wojny to 35 milionów zabitych i ciężko rannych. Szkody, jakie poniosła

Pacyfiku, dostarczyły wielu cennych materiałów strategicznych i informacji wywiadu wojskowego. Wojna obronna Chin przeciwko japońskiej inwazji prowadzona była w ścisłej współpracy z zachodnimi sojusznikami, dając aliantom strategiczne i operacyjne wsparcie w działaniach wojennych w Europie oraz w Azji i na Pacyfiku, istotnie ograniczając tym samym siły japońskich, niemieckich i włoskich faszystów.

Walka narodu chińskiego z japońskim okupantem to sprawiedliwy akt samoobrony. Stała się ona jednocześnie częścią światowej antyfaszystowskiej wojny. Po raz pierwszy w dziejach nowoczesnych Chin Chińczycy odnieśli pełne zwycięstwo w starciu z obcym najeźdźcą.

Dla narodu chińskiego stanowiło to ważny punkt zwrotny. Po wieku upokorzeń zadawanych Chinom przez sprzymierzone mocarstwa nadszedł czas niepodległości i wolności narodu, czas

„W trudnych latach wojny Japonia nie zaatakowała Związku Radzieckiego, ale Chińczycy utopili się w morzu krwi”.

Winston Churchill, dwukrotny premier Wielkiej Brytanii, przyznał, że „gdyby nie zacięty, skuteczny opór Chin, japońska armia mogłaby rzucić do walki na innych frontach więcej o co najmniej 15, a nawet 20, dywizji”.

Natomiast prezydent USA Franklin Delano Roosevelt oświadczył: „Stany Zjednoczone nigdy nie zapomną, jak Chińczycy przez ponad siedem lat powstrzymywały brutalną ofensywę Japonii, angażując liczne siły wroga na rozległych obszarach kontynentu azjatyckiego”.

III. 3 września 1945 r. – Dzień Zwycięstwa

2 września 1945 Japonia podpisała akt kapitulacji, który przyjęły kraje alianckie, w tym Chiny i Związek Radziecki. Całkowitą porażką japońskich imperialistów zakończyła się 14-letnia japońska okupacja.

chińska gospodarka, szacuje się na 600 miliardów dolarów.

Zacięty, długotrwały opór Chin znacznie osłabił główne siły japońskiego militarysty i odegrał decydującą rolę w zakończeniu wojskowej dominacji Japonii. Chiny, jako sojusznik w walce przeciwko Japonii, stanowiły ważne zaplecze aliantów w regionie Azji i

podniesienia się z kolan i odbudowy dawnej, utraconej potęgi. Stworzyło to silne podstawy do powstania nowego państwa chińskiego.

II. Społeczność międzynarodowa na temat roli Chin w wojnie

Marszałek Związku Radzieckiego, Wasilij Iwanowicz Czujkow powiedział:

Był to jednocześnie koniec II wojny światowej – wielkie zwycięstwo ludzi na całym świecie. Dzień po kapitulacji ówczesny rząd Republiki Chińskiej ogłosił w całym kraju trzydniowe święto narodowe, a od 1946 roku ustanowiono 3 września Dniem Zwycięstwa w Wojnie przeciwko Japonii.

W lutym 2014 roku Ogólnochińskie

Zgromadzenie Przedstawicieli Ludowych podjęło decyzję o ustanowieniu dnia 3 września Dniem Zwycięstwa w Wojnie przeciwko Japonii. Nadanie tej decyzji formy ustawy miało na celu uhonorowanie i upamiętnienie bohaterskich ofiar tej wojny oraz wszystkich tych, którzy swoim w niej udziałem przyczynili się do pokonania wroga i do zwycięstwa. Chodziło również o to, aby nie dopuścić do zapomnienia o niestrudzonej, zacieklej walce obronnej narodu chińskiego wobec inwazji Imperium Japońskiego i podkreślić jak ważną rolę odegrała antyjapońska wojna w Chinach w zmaganiach całego świata w wojnie z faszyzmem. Tym samym Chiny pragną zaakcentować swoje zdecydowane stanowisko w kwestii ochrony suwerenności, integralności terytorialnej i pokoju na świecie oraz promować patriotyzm – podstawę wielkiego ducha narodowego.

IV. Defilada wojskowa z okazji 70. rocznicy zwycięstwa w wojnie z japońskim najeźdźcą

Defilada ta to forma pielęgnowania i podtrzymywania w pamięci historii, składania hołdu poległym oraz wyraz tego, że Chiny ze wszech miar starają się chronić zdobyczy, jakie przyniosło zwycięstwo w II wojnie światowej: równości międzynarodowej i historycznej sprawiedliwości oraz poszanowania pokoju na świecie.

Wyjątkowość tej defilady polegała na tym, że był to pierwszy w Chinach uroczysty pokaz wojsk z okazji rocznicy zwycięstwa w wojnie przeciwko japońskiej agresji. Jej głównymi hasłami były: „Upamiętnienie wielkiego zwycięstwa w wojnie z japońskim najeźdźcą, krzewienie wielkiego ducha walki, jaki zrodził się w narodzie podczas wojny obronnej przeciwko okupacji japońskiej oraz urzeczywistnienie wielkiego odrodzenia narodowego”. Pokaz ten miał także zademonstrować determinację, z jaką Chiny zdecydowane są wdrażać politykę pokojowego rozwoju kraju, chronić światowego pokoju, bronić suwerenności, bezpieczeństwa i rozwoju państwa; Chiny pragnęły również przedstawić światu ogrom ofiar poniesionych w obronnej wojnie z Japonią oraz znaczenie, jakie miała pełna poświęcenia, nierówna walka narodu chińskiego dla zwycięstwa świata w wojnie z faszyzmem. Poza tym była to okazja do zaprezentowania nowego wizerunku chińskiej armii: zmodernizowanej, posiadającej nowoczesne uzbrojenie, świetnie wyszkolonej, charakteryzującej się wysokim morale.

Po powstaniu w 1949 roku Nowych Chin zorganizowano w sumie 14 parad wojskowych. Tegoroczną od pozostałych odróżniały następujące

aspekty: po pierwsze, była to pierwsza defilada wojskowa z okazji rocznicy zwycięstwa w wojnie przeciwko japońskim najeźdźcom i w światowej wojnie z faszyzmem, co jest wyrazem determinacji narodu chińskiego we wspólnej ze wszystkimi narodami świata kwestii ochrony pokoju i osiągnięć wynikających ze zwycięstwa w II wojnie światowej; po drugie, strona chińska po raz pierwszy zaprosiła do udziału w defiladzie przedstawicieli armii innych krajów, co odzwierciedla międzynarodowy charakter tegorocznego pokazu; po trzecie, po raz pierwszy przed trybunami przededefilowali weterani wojny antyjapońskiej, w tym weterani armii Kuomintangu, co jest podkreśleniem historycznego faktu, że w wojnie tej udział brał cały naród; po czwarte, w paradzie po raz pierwszy udział wzięły formacje wojskowe uhonorowane tytułami bohaterów, co w pełni odzwierciedla wiodącą rolę Komunistycznej Partii Chin w wojnie antyjapońskiej i wybitny wkład sił zbrojnych pod kierownictwem KPCh w zwycięstwo; po piąte, po raz pierwszy zaprezentowane uzbrojenie i sprzęt wchodzi w skład systemu bojowego armii, co pokazuje zdolność bojową chińskich wojsk; po szóste, po raz pierwszy na czele kolumn maszerowali wysocy rangą dowódcy Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej.

V. Defilada

W tym roku przez plac Tiananmen przedefilowało w sumie 50 kolumn, w pokazie lotnictwa udział wzięło 10 eskadr lotnictwa wojskowego. W paradzie uczestniczyło 12 tysięcy oficerów i żołnierzy, zaprezentowano ponad 500 sztuk sprzętu bojowego i uzbrojenia w przeszło 40 typach oraz około 200 samolotów 20 rodzajów. Defiladę rozpoczęła kompania reprezentacyjna złożona z 207 osób, przedstawiciele trzech rodzajów sił zbrojnych. Była to, jak dotąd, najliczniejsza kompania reprezentacyjna w historii chińskich defilad wojskowych. Po raz pierwszy też w jej skład weszło 51 kobiet. Ich średni wzrost wynosił 1,78 m, przeciętny wiek to 20 lat. 88 proc. spośród nich ukończyło studia wyższe. Po kompanii reprezentacyjnej przemaszerowało 10 kolumn piechoty z formacji uhonorowanych tytułami bohaterów, w tym z 8. Armii, Nowej 4. Armii, Zjednoczonych Oddziałów Antyjapońskich w Północno-Wschodnich Chinach itd. Podczas wojny antyjapońskiej były one dowodzone przez Komunistyczną Partię Chin. Prowadziły uporczywą walkę z japońskim najeźdźcą, odgrywając ważną rolę w zdobyciu ostatecznego zwycięstwa.

Każdą z tych 10 kolumn poprzedzał poczet sztandarowy składający się z 7 żołnierzy – 70 sztandarów symbolizuje 70. rocznicę zwycięstwa narodu chińskiego w wojnie z japońskim okupantem i zwycięstwa w światowej wojnie z faszyzmem.

W dwóch kolumnach samochodów przejechali przedstawiciele weteranów

wojny antyjapońskiej, którzy walczyli tak w armii dowodzonej przez KPCh, jak i w armii Kuomintangu, oraz potomkowie poległych bohaterów. Średni wiek biorących udział w defiladzie weteranów wynosił 90 lat, a potomków reprezentujących poległych – 78 lat.

VI. Uzbrojenie prezentowane na defiladzie

W defiladzie zaprezentowano 27 kolumn ze sprzętem bojowym i uzbrojeniem, w tym do ataku lądowego, obrony przeciwlotniczej i przeciwrakietowej, ataku morskiego, ataku strategicznego, wsparcia informatycznego i wsparcia logistycznego. Były to kolumny wojsk lądowych, marynarki wojennej i sił powietrznych, II Korpusu Artylerii (oddział strategicznych pocisków rakietowych), Ludowej Policji Zbrojnej oraz oddziałów bezpośrednio podlegających czterem głównym departamentom Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej. Całe przedstawione uzbrojenie i sprzęt zostały wyprodukowane w Chinach, a zdecydowana jego większość (84 proc.) pokazano publicznie po raz pierwszy. W pełni uwidoczniło to rozwój, nowe osiągnięcia i nowe oblicze Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej.

Defiladę uświetnił także wojskowy pokaz lotniczy. Nad miastem przeleciało dziesięć formacji samolotów. Pokaz rozpoczął klucz śmigłowców z podwieszoną flagą narodową, za nim na niebie pojawiły się: formacja Dowództwa Sił Powietrznych, następnie formacje samolotów wczesnego ostrzegania, bombowców, myśliwców,

dwie formacje lotnictwa morskiego oraz tankowce powietrzne i formacja śmigłowców.

VII. Atrakcje defilady

Na defiladę zaproszone zostały reprezentacje sił zbrojnych z kilkunastu krajów z Azji, Europy, Afryki, Oceanii i Ameryki. Przyjęcie przez nie zaproszenia było przejawem chęci wspólnego upamiętnienia zwycięstwa w światowej wojnie z faszyzmem oraz dążenia do utrwalania pokoju na świecie. Poza tym przed trybunami przemaszerowało 50 generałów, co było wydarzeniem bez precedensu w historii defilad wojskowych w Chinach. Wśród nich byli generałowie broni i generałowie dywizji, z których najstarszy miał 58, a najmłodszy 48 lat. Mieszkali i przygotowywali się oni do defilady razem ze swoimi oficerami i żołnierzami.

Pociski rakietowe to rodzaj broni, który zawsze zwraca największą uwagę podczas wojskowych parad. Zarówno skala jak i poziom prezentowanych w tym roku pocisków zdecydowanie przewyższał dotychczasowe pokazy. Wystawiono pociski rakietowe w kompletnych typach. Reprezentowały one wysoki poziom zaawansowania naukowego i technologicznego oraz charakteryzowały się wysoką siłą rażenia. Na paradzie nie zabrakło również zaplanowanych z wielkim rozmachem przelotów nad placem Tiananmen formacji samolotów. Typy i liczba maszyn biorących w nich udział nie miała sobie równych.

VIII. Goście zagraniczni

Zaproszenie do udziału w rocznicowych obchodach w Chinach

przyjęło 49 krajów. Na przeglądzie wojska obecni byli przywódcy 30 krajów, m.in. prezydent Białorusi Aleksander Łukaszenka, król Kambodży Norodom Sihamoni, prezydent Korei Południowej Park Geun-hye, prezydent Rosji Władimir Putin, prezydent Południowej Afryki Jacob Zuma, prezydent Wietnamu Truong Tan Sang, marszałek Sejmu RP Małgorzata Kidawa-Błońska, członek Stałego Biura Politycznego KC Koreńskiej Partii Pracy, sekretarz KC KPP Choe Ryong-hae, przedstawiciele rządów Australii, Brazylii i innych 17 krajów oraz 10 szefów organizacji międzynarodowych i regionalnych, w tym sekretarz generalny ONZ Ban Ki-moon i sekretarz generalny światowej Organizacji Zdrowia Margaret Chan. Strona chińska wysłała również zaproszenie na uroczystości rocznicowe do przyjaciół zagranicznych, którzy ofiarnie przyczynili się do zwycięstwa narodu chińskiego w wojnie z japońskim najeźdźcą. Przyjęło je ponad 100 weteranów lub przedstawicieli ich rodzin z 15 krajów. Wśród nich znaleźli się weterani Latających Tygrysów (Grupy Ochothników Amerykańskich), która walczyła ramię w ramię z narodem chińskim w wojnie antyjapońskiej, weterani Armii Czerwonej byłego ZSRR, weterani 8. Armii pochodzenia japońskiego

oraz zagraniczni przyjaciele, którzy pomagali Chińczykom w czasie wielkiej japońskiej masakry w Nankinie. W obchodach 70. rocznicy udział wzięli także przedstawiciele rodaków z Hongkongu, Makao i Tajwanu, chińskiej emigracji z całego świata. Zhang Ming, wiceminister spraw zagranicznych Chin, podkreślił, że do wspólnego uczczenia w dniu 3 września rocznicy zwycięstwa zaproszeni zostali przedstawiciele wszystkich krajów oraz przyjaciele z zagranicy, którzy uczestniczyli w wojnie narodu chińskiego z japońskim okupantem i w światowej wojnie z faszyzmem, by w ten sposób razem pielęgnować pamięć o tamtych wydarzeniach i złożyć hołd poległym, by tym samym stanąć na straży pokoju i tworzyć lepszą, spokojną przyszłość. Uroczystości rocznicowe nie były wymierzone przeciwko żadnemu krajowi, ani dzisiejszej Japonii, ani tym bardziej narodowi japońskiemu. „Naszym głównym przesłaniem, przesłaniem narodu chińskiego i społeczeństwa międzynarodowego jest pragnienie pokoju oraz determinacja, z jaką jesteśmy gotowi go bronić”.

Osiągnięte 70 lat temu zwycięstwo było wynikiem wspólnej walki wszystkich miłujących pokój ludzi na całym świecie. W tym szczególnym

dniu z jeszcze większą z nostalgią wspominaliśmy bohaterów, którzy w heroicznej walce w obronie ojczyzny, narodu i pokoju zapłacili najwyższą cenę. Starania Chin, by nie pozwolić odejść historii w zapomnienie i uczcić ten tak ważny jubileusz, jeszcze bardziej uwidaczniają ich wielkie zasługi w światowej wojnie antyfaszystowskiej. Uświadomienie ogromu poniesionych przez naród chiński ofiar oraz wkładu Chin we wspólne zwycięstwo świata w wojnie z faszyzmem jest jednoznaczne z troską o historyczną prawdę i zgodne z sumieniem ludzkości. Tylko poważna refleksja nad tymi tragicznymi wydarzeniami, nad tą katastrofą, pozwoli światu wyciągnąć lekcję z historii i przekazać pochodnię pokoju następnym pokoleniom, aby siły sprawiedliwości nikt nie był w stanie pokonać. Zwycięstwo, którego 70. rocznicę obchodziliśmy w tym roku, to sprawiedliwy wyrok historii. Minęło 70 lat – wobec wojennych zbrodni tylko szczere przyznanie się i skrusza prowadzą do wybaczenia. Minęło 70 lat – kreślone tuszem kłamstwo nie zatrzyma prawdy pisanej krwią. Minęło 70 lat – dziś łączy nas wspólny cel, aby nie pozwolić na powtórzenie się tej tragedii. Pokój zamiast wojny, współpraca zamiast konfrontacji, wspólne korzyści zamiast wyzysku – oto od wieków filary społeczeństwa pokoju, postępu i rozwoju. Na tej właśnie podstawie Chiny chcą wraz z narodami całego świata budować lepszą, piękniejszą przyszłość.

“在那里我們共同經歷 好与坏的年代”

——波兰“哈尔滨人”回忆抗战岁月

“我看着那座房子，
我的头发长在那里
我剪掉的第一片指甲丢在那里
我所有的梦游开车经过那里
所有的设备都被烧毁
太阳从花园黑色的花坛中升起
.....

最终第二次世界大战
风云再起”

——（波兰）扎噶耶夫斯基《家》

哈尔滨老人张瑛

斯科夫伦在讲述过去

奥耶维奇回忆历史

耶克维奇在讲述过去

查耶夫斯基讲述抗战岁月的日子

“我们波兰人从哈尔滨来，爱中国，爱中国人！”

这是波兰西北部小城什切青“哈尔滨人”俱乐部主席，89岁的斯皮哈尔斯基在庆祝建立“波侨环岛”的命名仪式上用中文在讲话。这些波兰的“哈尔滨人”，是上世纪初在中国哈尔滨出生，40-50年代回到波兰的波侨后代。他们把哈尔滨看作是第一祖国，所以称自己是波兰“哈尔滨人”。他们不光是中波友好的历史亲历者，同时也见证了日本侵略者在东北对当地民众的残酷迫害。当天，许多波兰的“哈尔滨人”第二代、甚至第三代前来参加一年一次的聚会，为的就是保留下中波两国历史上这段珍贵的记忆和感情。

初到中国

19世纪末，俄国人在中国东北修建中东铁路，其中有大批波兰人也来到遥远的东方国度参与建造工作，并在这里扎根生活。

耶克维奇于1936年出生在哈尔滨，13岁的时候离开中国回到波兰。他的爷爷是最早来到哈尔滨参与修建中东铁路的波兰人之一，他说：“1895年或者更早，波兰人开始来到这里。当时的满洲被日俄瓜分，都觊觎这块土地。俄国人在这里修建铁路，中心就是哈尔滨。”

哈尔滨俄罗斯研究专家孙长熊介绍说，那时波兰的工程师参与了中东铁路的建设，特别是设计了哈尔滨松花江跨江大桥，同时建设了一些车站。这对整个哈尔滨城市的发展起了一个很大的作用，中东铁路构架了哈尔滨之后发展的一个大的骨架。

中国文物保护专家，黑龙江日报社资深记者曾一智掌握很多当年俄罗

斯及波兰侨民在哈尔滨生活的资料。据她介绍，波兰侨民的人数曾经仅次于俄罗斯侨民，在1916年时达到了2558人，之后的几年基本维持在1000人左右，直到中华人民共和国建国。他们在哈尔滨建立了波兰人中学，教堂和领事馆等，形成了独特的波兰文化氛围。

目前在哈尔滨市档案局重要历史档案资料库尚保存有700余份当时在哈尔滨生活过的波兰人的资料。据档案管理保护处副处长王莉敏介绍，正因为中东铁路修建了以后，大量人口涌入，哈尔滨才越来越壮大。所以哈尔滨成为一个很包容的城市，它能够吸纳各个国家的人。

1950年出生的波兰人奥耶维奇，父母于上世纪30年代在哈尔滨相识，战争年代结婚。他回忆说，那个年代的哈尔滨是一座多元文化和多民族共存的国际大都市。“当时有很多俄罗斯人、德国人、波兰人、犹太人和美国人等。父母经常对我说，虽然当时有很多国家的人居住，但是之间并没有民族冲突。大家都互相尊重，还参加对方的节日庆祝活动。二十世纪20年代是哈尔滨发展的黄金年代，那时人们的生活很好，其中也包括波兰人。”但是，奥耶维奇接着说道：“1931年日本占领东北后，所有的一切都变了！”

噩梦开始

1931年9月18日，日军炮轰沈阳中国驻军北大营，对中国东北发动武装侵略，不到三个月，东北三省领土几乎全部沦入日本侵略者手中。

现在“哈尔滨人”俱乐部里年纪最大的波兰人之一，出生于长春附近的斯科夫伦女士仍然清楚地记得当时

日军入侵的细节。“我记得1931年的一天半夜，日本人占领了我们住的地方，当时到处都是枪声，我们都躲在床下，这是唯一能藏的地方，就这样一直过了几个小时之后才出来。日本人在半夜的时候偷袭了中国军营，中国士兵当时都还在睡觉，全被俘虏了。”

1949年出生，自比新中国同龄人的波兰人查耶夫斯基是从母亲那里了解到日本侵略中国的历史。“日本人来了以后，他们认为自己是天生优越的民族，建立了‘满洲国’。口号很漂亮，事实很残酷。”

日本人开始对当地实行残酷的殖民统治，即使身为外国人的波兰人，也不能幸免。波兰人首先是在经济上遭受损失。日本人当时认为欧洲人的经营商业都应该归属于日本，他们控制商品价格，垄断市场，导致包括犹太人在内的一些欧洲企业都倒闭了。这样一来，日本人在商业竞争中取胜。一个最典型的例子就是波兰木材商葛瓦里斯基，他是当年在哈尔滨最富有的波兰人。日本人一开始从政治角度考虑，想要拉拢他成为合作商。他无奈只能答应，随后企业逐渐被剥夺，从此一蹶不振，于1940年去世。

文物保护专家曾一智对波兰富商葛瓦里斯基的情况十分了解，“他的财产应该说从30年代开始衰败，首先他那个胶合板厂就开始不景气，老哈尔滨人都知道松江胶合板厂就是他的，而那个胶合板厂就被英国的平和洋行给收购了，实际上也有一个骗局在里头。在日伪时期，日本人又强行把他的林场划归国有，（因为当时）是伪满洲国嘛。由于日本人的限制，他的林场无法进行采伐，所以被迫把所有的林场出售给了近藤林业公司，也就是日本人的公司。”意大利人万斯白在其著作《日本在华的间谍活动：1932-1936》一书中也写道：“这所大房子原本是属于一个叫卡伏斯基（即葛瓦里斯基）的波兰富翁的，被日本人抢了过来。”

不光是富商遭到敲诈，普通的波兰人也不能幸免，其中就包括查耶夫斯基一家。“我舅舅当时在郊区有所房子，是用来出租的。结果这幢房子被日本军官看上了，日本人不想支付租金，他们就毁坏家具，破坏房子。如果不把房子卖给日本人，他们就会把它夷为平地。舅舅别无他法，不得不把房子低价卖给了日本人。”

除了经济上的迫害，在日本人的殖民统治下，波兰人的人身安全也无法得到保证，奥耶维奇的姥爷就是被日本人害死的。据他的父母讲，他的姥爷亚当在占领期间无故被日本人抓去，家人都不知道人被抓到哪了，失踪几天后

有中国熟人在路边的水沟里找到了奄奄一息的姥爷。因为当时是哈尔滨的寒冬，零下40度的低温，他姥爷被救回来后就生了一场大病，几天后就死了，尸体埋在了哈尔滨。

今年86岁的张瑛，是老哈尔滨人，现在住在北京，当年亲身经历了日本人在哈尔滨的残酷统治。她说不管哪个国家的人，当时在日本人的统治下都活的战战兢兢。“日本鬼子说抓人就抓人。我们那跟前住的有一个外国人叫日本鬼子给抓走了，他抓哪去了我们不知道，反正是个外国人，是苏联人还是波兰人我搞不明白，反正日本鬼子外国人也抓。”

见证暴行

在查耶夫斯基等波兰人看来，虽然波兰人在日本占领期间受到了伤害，但受迫害最深的还是中国人。查耶夫斯基的母亲给他讲过这样一件事，“1941年时禁止卖给中国人大米，我的舅舅在一封给熟人的信中写道，他看到一个中国人在街上呕吐，结果日本警察看到他吐的东西里有大米，就开始殴打这个中国人。这个人后来的结果无人得知，但由此可以明显看出日本人对待中国人的残忍！”

日本人占领东北后，对当地中国人民实施严酷的统治，禁止中国人吃大米和白面。作为老哈尔滨人的张瑛对此体会更深：“那时候日本鬼子进来以后管的可严了，过年过节吃个大米白面都要关着门，不能叫人知道。只要吐出来有大米，知道谁家有大米，那都算‘经济犯’，要上去家里去查。”

除此之外，日军还实行高压恐怖政策，滥杀无辜。斯科福仑就曾听说过发生在身边的惨剧，当时附近的某个村子有人得了传染病，整个村子的人都被日本人杀了，避免传染。

耶克维奇则亲眼目睹了日本侵略者如何残忍对待反抗的中国游击队员。他说，“有一天，我看到日本人在结冰的湖面上凿出一个窟窿，把抓到的中国游击队员扔进湖里。非常残忍！妈妈叫我从窗前走开，不让我看这些。”其实，当时下达指令的日本军官就住在耶克维奇家楼上，平时是一位举止非常文雅的邻居。耶克维奇认为，日本人是凶残的，这是毋庸置疑的。他们对天皇是无条件服从，即使天皇让他们死，他们也会照做，在他们那样的文化背景下就是这样。

1936年到1945年，日军731部队在哈尔滨的平房地区建立了基地，用于秘密研究和实施细菌战，抓了大量中国人做实验。对于当时生活在哈尔滨的波兰人来说，日

11 日军 731 部队实验罪证以及拿活人做冰冻实验

军 731 部队也是他们的梦魇。奥耶维奇说，“我的父母曾告诉我，在战争期间，虽然他们不知道臭名昭著的 731 部队就在哈尔滨，但是能隐隐感觉到周围发生了些什么，因为曾经发生过鼠疫和霍乱细菌污染了松花江而禁止用水。战后我才知道有许多中国人被抓去做生化试验，观察他们的各种反应，遭受到了残忍的折磨。”

邪恶的 731 不仅拿中国人做实验，其实验对象也包括当时住在东北的外国侨民。查耶夫斯基曾听同为波兰“哈尔滨人”的波兰汉学家卡伊丹斯基说过：“有一次日本军医去了一所波兰中学，带了一个容器里面装满了冰，选了一个高年级班的波兰学生，让他们手持冰块，看他们能坚持多长时间。因为日本人也很好奇，为什么白种人，尤其是波兰人或者俄罗斯人那么耐冻。”

据 731 遗址陈列馆的讲解员介绍，二战期间，共有 3000 多人成为 731 细菌部队的实验对象，其中包括苏联人，朝鲜人和蒙古人等少数外国人，但绝大多数都是中国人，他们中所有人无一生还。可以说，日军 731 遗址与德国纳粹奥斯维辛集中营并称为世界两大灭绝人寰的食人魔窟。

时至今日，张瑛提到 731 部队的恐怖时，语气仍然十分激动。“当时日本子在那个地方设了毒场，把人药（毒）死，干啥的不知道，把人就勒过去了。后来才知道叫 731 部队，放毒的地方，把人抓进去做实验，那批人可死不少。谁也不敢说，那人整哪去了，谁也不知道。后来才知道，才发现，平房那个地方的鼠疫就是他们搞毒药药人的，731 的那个地方。好长时间那个地方都在防鼠疫，整个那一个地区的人说死就死了，说抓起来人也就没了。”

关于日军在哈尔滨秘密培育细菌战武器的历史，日本政府一直不承认，世界上其它国家也很少有人知道。查耶

夫斯基对此表示很气愤：“此前几乎没有人知道日本人的 731 部队做了什么，他们在那里用人体试验生物武器，而没有人会为这种毫无人性的行为承担责任。其中一名日本医生，也是实验室的主管，在战后逃往美国，还试图继续进行他的实验。”

1945 年 8 月 15 日，日本宣布战败，无条件投降。但是在哈尔滨的日军仍然没有放弃残忍迫害占领区下的中国人和外国侨民。斯科福仑回忆道：“日本宣布投降后，我们的日子开始更加艰难了，连听广播都被禁止了。我的一位俄罗斯朋友因为听广播被日本人知道了，被他们抓去毒打，打到半死，最后把他像死尸一样扔到了垃圾堆里。结果他挺了过来，回到了家里，被日本人知道了，又把他抓起来，直接钉进了棺材里。”

东方战场

对于侵略中国的历史，日本政府在战后一直含糊其辞，对于道歉和反省也语气暧昧。耶克维奇认为日本的战争罪行在于日本军国主义思想，“日本士兵完全服从上级的命令，让杀人就杀人，生活在这种体制中，他们不会有自己的思考。日本人和德国人一样，觉得自己的民族高人一等，比中国人优秀。中国人当时的生活水平是比较低，也比日本落后，但是并不能说明中国人低劣。现在的中国已经是世界大国，在经济等很多领域都处于世界前列。但在日本占领期间，中国还比较落后和荒凉。”

1937 年，中日战争全面爆发时，中国的经济水平远远落后于日本。当年的中国工业总产值约 13 亿美元，不到日本的四分之一。这揭示了一个规律“落后就要挨打”。但最后，落后的中国战胜了先进的日本，这也说明了“正义终究战胜邪恶”的历史规律。这靠的是中华民族坚强不

屈的民族精神，和中国人民付出的巨大的牺牲。

查耶夫斯基对中国人在抗战中的伤亡感到震惊，“据我所知，死在日本人手上的中国人将近三千五百万，这是一个非常可怕的数字。死在德国人手上的波兰人大约在三百万左右，而中国人是波兰人的十倍不止，这太可怕了。”

从1931年日军侵占中国东北，到1945年日本投降，中国军民经过14年的艰苦奋战，抵抗了日军四百余万兵力，是世界反法西斯战争在东方的主战场。但是对于中国抵抗日本法西斯的历史，在西方国家依旧很少人知道。奥耶维奇不无遗憾的表示，“大多数波兰国内的人对中国人在反法西斯战争中的角色不是非常了解，他们只是知道日本人是侵略者，但是对于日本侵华军队的残忍和无情都不清楚。因为波兰当时受到德国法西斯的侵略，疲于保卫自己的国家，无暇顾及及其他。”

共度时艰

在哈尔滨的波兰人不仅是二战期间法西斯侵略罪行的见证者，同时也积极参加反法西斯斗争。在听闻波兰被德国入侵后，波兰的“哈尔滨人”纷纷报名回国参加波军志愿者，有一些人还经海路辗转到中东地区的波兰军队参加了意大利的反法西斯战争，留在哈尔滨的波兰人也积极帮助中国人同日寇作斗争。

中国社会科学院世界历史研究所的刘邦义研究员在《波兰的“哈尔滨人”》（2013年）一文中写道：“1941年12月日本入侵香港，有4名在香港学习的波兰的“哈尔滨人”大学生，报名参加了英军与日军作战。其中两人在保卫香港的战役中英勇牺牲，另外两人被俘，直至1945年日本战败投降后才被释放。一位曾在黑龙江三河屯粮食局工作的波兰人，避开敌人给当时的东北抗日联军

送粮食。”

新华社资深记者单桦在2000年的一篇文章《心归哈尔滨——记波兰的“哈尔滨人”》中写道：“亨里克·卡昌和他的父亲两代人都在中国的土地上进行过反对日本帝国主义的地下斗争。他的父亲在哈尔滨开了一个皮鞋铺。一些国家的外交官和地下工作者利用这个鞋铺作接头地点。亨里克的父母担负着为这些人传送情报的工作，有时亨里克本人也分担些这方面的任务。”

在那段艰苦的岁月下，哈尔滨的中波两国民众也互相帮助，建立了特殊的友情。查耶夫斯基说，波兰人曾经在中国邻居受欺辱时站出来帮助过他们，这些中国邻居也非常感谢波兰人。在1945年以后，生活越来越困难，波兰人连吃的都没有的时候，他们的中国邻居非常慷慨的帮助他们，这也让他们非常感动。

查耶夫斯基的母亲就是被他家的中国佣人抚养大，每当他的母亲回忆起这位中国佣人的时候，都会感觉十分温暖和美好。“那时我们家里雇了一个中国佣人，他为我母亲和舅舅工作了二十多年，我们也把他当成家人一样看待，甚至还教他学会了一点波兰语。他把我妈妈照顾的非常好，他还在地上做了滑冰场，教她滑冰，教她骑自行车，就像妈妈一样照顾她。”

在哈尔滨的波兰人前后共在中国的的土地上生活了半个多世纪，他们不但见证了这片土地上抗战岁月中残酷的历史，也见证了中波两国人民的友谊，而且他们还还对哈尔滨这座城市的发展做出了宝贵的贡献。

哈尔滨荣誉市民、波兰前任驻华大使霍米茨基介绍说，哈尔滨有一些知名建筑，都是波兰人建造的。比如1905年，波兰人在哈尔滨建立了第一座糖厂，以及老巴夺兄弟烟草

公司，直到现在还存在。波兰人还制造了著名的哈尔滨红肠。此外，波兰侨民对哈尔滨产业工人的形成也充实了一份力量。

铭记历史

第二次世界大战结束后，波兰独立，这些在哈尔滨的波兰人也开始踏上回国的旅程。其中的 70 多人到了波兰西部城市什切青，选择在那里安家。爱德华·斯托卡爾斯基是最后一位回国的波兰“哈尔滨人”，1996 年，波兰驻华使馆为了照顾他，把他送回了波兰的养老院，这是他第一次回到自己的祖国。但是回到波兰仅过了一年，他就去世了。曾一智认为，他还是太过怀念哈尔滨的生活。“他可能就是因为思念他出生和成长的城市——哈尔滨。但是在这，在皇山墓地还有他的妈妈，他妈妈的墓地在。”

现在哈尔滨的皇山俄侨墓地，能找到的波兰侨民墓地有十余座，包括葛瓦里斯基的坟墓。1958 年哈尔滨政府将原来位于市中心文化公园的外侨墓地迁到了这里。据曾一智介绍，2009 年，波兰木材商葛瓦里斯基的外孙女茱莉亚和她的丈夫、女儿，回哈尔滨探访的时候，曾一智陪他们去了皇山的俄侨墓地。“她当时拿了一个纸巾，给她的外祖父清扫碑文，当时她是哭了，我看见她哭了。”

在这里守墓的老先生对我们介绍说，每年 11 月 1 日波兰的“亡灵节”，波兰驻华使馆都会有人来扫墓，所有波侨的墓碑上都有一个波兰的蜡烛灯。波兰驻华大使馆新闻发言人姚伟涛说，波兰使馆为哈尔滨的波兰人扫墓也是为了铭记这些波兰同胞早期在中国的历史，他们的存在为拉近两国之间的距离发挥了重要作用。

当年在哈尔滨生活过的波兰人以及他们的后代，不管他们在世界的哪个角落，大家都对这座城市和这里的人满怀感情和深深的回忆，都想有一天能回到哈尔滨看看。

奥耶维奇和他妻子五年前专程回到哈

尔滨，他很高兴哈尔滨仍然记着他们。“刚到的第一天晚上，当我走在中央大街上时，我一下子就认出来了。我当时遇见一个哈尔滨当地的老人，他跟我说，没有中国人、波兰人、俄罗斯人和犹太人的区别，只有一种‘哈尔滨人’。所有哈尔滨人对这座城市抱有很深的感情和回忆，因为我们在那里共同经历了好与坏的年代。”

很遗憾，在我们采访期间，什切青“哈尔滨人”俱乐部主席斯皮哈尔斯基因病去世，中波两国这段特殊的历史记忆又少了一位重要的亲历者。20 年前他曾有机会重返哈尔滨，但来去匆匆。他梦想在有生之年，还能有机会带着老伴和儿孙重回其出生和生活过的中国故土，但是现在他带着这个遗憾永远地走了。

就像他曾经说过的一句话那样，“尽管现在很多我们这代人将陆续离开这个世界，但我们要让年轻人解这段历史。所以我们要在波兰命名‘波侨环岛’，这件事以前没人做过，意义重大。”84 年前日本发动战争，侵略中国东北三省，在哈尔滨的波兰人与中国人相互扶持，共度时艰，在苦难的抗战岁月中见证了那段历史，结下深厚的友谊。84 年后的今天，只要中波两国人民永远铭记这段历史，那么这份记忆和感情便不会消逝。

“哈尔滨人”俱乐部的第二代成员，雅库别克女士在自己作的一首诗中写道：

我的爸爸和妈妈，哥哥和姐姐，他们从哈尔滨来到这里。

而我一年之后才降生，真是羡慕他们在哈尔滨的生活。

家里时刻充满美好的回忆，亲朋好友用故事和历史把它填满。

记忆永远不会消逝，因为我们创建了‘哈尔滨人’俱乐部。

我们‘哈尔滨人’是一个大家庭，每个人都有自己的思念。（文 / 杨晨）

**„Przeżyliśmy tam złe i dobre chwile”
– wspomnienia polskich harbińczyków z
czasów wojny antyjapońskiej**

„Jesteśmy Polakami z Harbinu, kochamy Chiny, kochamy Chińczyków”. To słowa 89-letniego Leonarda Spychalskiego, przewodniczącego Klubu Harbińczyków w Szczecinie. Wypowiedział je podczas ceremonii nadania jednemu ze szczecińskich rond nazwy „Rondo Polonii Mandżurskiej”.

„Harbińczycy” są potomkami emigrantów polskich, którzy urodzili się w chińskim mieście Harbin i wrócili do Polski w latach 40. i 50. Emigranci polscy urodzeni w Harbinie traktują Harbin jak swoją pierwszą ojczyznę, dlatego nazwali się „polskimi harbińczykami”. Są oni nie tylko świadkami przyjaźni polsko-chińskiej, przeżyli także i doświadczyli kolonialnego panowania i okrutnego prześladowania przez japońskich najeźdźców. W szczecińskiej ceremonii uczestniczyli potomkowie drugiego, a nawet trzeciego pokolenia „Harbińczyków”. Raz do roku spotykają się oni po to, by zachować pamięć o historii Chin i Polski. Dziś chcielibyśmy opowiedzieć państwu o ich przeżyciach.

Pierwsi Polacy w Harbinie – początki harbińskiej Polonii

Pod koniec XIX wieku Rosjanie zaczęli w północno-wschodniej części Chin budowę Kolei Wschodniochińskiej. W tym czasie wielu Polaków przybyło do tego dalekiego kraju jako budowniczowie kolei, a później tam zamieszkali.

Jan Zienkowicz urodził się w 1936 roku w Harbinie. Miał 13 lat, kiedy wraz z rodziną opuścił Chiny i wrócił do Polski. Jego dziadek był jednym z Polaków, którzy przybyli do Chin i pracowali przy budowie Kolei Wschodniochińskiej:

„Ta część Chin była jeszcze pod koniec XIX wieku, w latach 1880-95, łakomym kąskiem zarówno dla Japonii, jak i dla Rosji. Każdy chciał tam wkroczyć, zająć te tereny i przyłączyć je do Japonii czy do cara. Car Rosji zawarł z cesarzem Chin umowę, że zbuduje Kolej Wschodniochińską, której trzy linie przetną się w Harbinie. Dlatego Harbin stał się miejscem koncentracji budowniczych tej kolei, a także tutejszej Polonii. Kiedy mój dziadek tam jechał był jeszcze poddanym cara, wcześniej ukończył politechnikę w Petersburgu”.

Sun Changxiong, specjalista ds. Rosji, wysoko ocenia wkład Polaków w budowę Kolei Wschodniochińskiej.

„Polscy inżynierowie uczestniczyli w budowie Kolei Wschodniochińskiej. Zaprojektowali między innymi most na rzece Sungari oraz dworce kolejowe w Harbinie, co odegrało ważną rolę w rozwoju miasta. Kolej Wschodniochińska stanowiła bowiem podporę rozwoju Harbinu w późniejszym

okresie”.

Dziennikarka gazety *Heilongjiang Ribao*, Zeng Yizhi zebrała wiele informacji i materiałów na temat rosyjskich i polskich emigrantów w Harbinie:

„Według danych statystycznych opublikowanych przez Komendę Policji Chińskiej w 1916 roku liczba Polaków w Chinach była mniejsza tylko od liczby emigrantów rosyjskich i wynosiła 2558 osób. W późniejszych latach, aż do czasu powstania Chińskiej Republiki Ludowej, liczba Polaków utrzymywała się w granicach 1000 osób”.

W Harbińskim Archiwum Miejskim zachowały się dane ponad 700 Polaków, którzy tu kiedyś mieszkali. Zastępca dyrektora archiwum ds. ochrony i zarządzania danymi, pani Wang Limin powiedziała:

„Po zakończeniu budowy Kolei Wschodniochińskiej wiele osób przeniosło się do Harbinu, który coraz bardziej się rozrastał i był miastem tolerancyjnym, przyjmującym przybyszów z różnych części świata”.

W ocenie Europejczyków była to metropolia porównywalna z każdym miastem w Europie czy Stanach Zjednoczonych. Mieszkało tu blisko 200 tys. emigrantów z przeszło 30 krajów, działało 21 konsulatów. Harbin był znany w świecie.

Romuald Oziewicz urodził się w 1950 roku. Jego rodzice poznali się w latach 30. zeszłego wieku w Harbinie, pobrali się w czasie wojny. W ich wspomnieniach miasto to było wielonarodowościową metropolią. „Mieszkało tam dużo Rosjan, Polaków, Niemców, Żydów i Amerykanów. Rodzice wspominali, że mimo tego nigdy nie było tam konfliktów etnicznych, a ludzie się szanowali i brali udział w różnych uroczystościach religijnych czy państwowych. Złote lata Harbinu to były lata 20., aż do około 1931 roku. Wtedy ludziom w mieście żyło się najlepiej, także Polakom” – z nostalgią wraca do rodzinnych opowieści pan Romuald.

Jednak nagle nad miastem zawisły czarne chmury:

„Od 1931 r. sytuacja zaczęła się zmieniać, bo tereny te zostały zajęte przez Japończyków. I inne nastały rządy”.

Początek koszmaru

18 września 1931 roku armia japońska zaatakowała miasto Shenyang zaczynając zbrojną agresję w północno-wschodnich Chinach. W ciągu niespełna trzech miesięcy trzy prowincje w tej części kraju zostały zajęte przez okupantów.

Maria Skowron, jedna z najstarszych osób w Klubie

Harbińczyków, która urodziła się niedaleko miasta Changchun, do dnia dzisiejszego pamięta tamte dni:

„W 1931 roku Japończycy zajmowali miasto, w którym mieszkaliśmy. Zaczęła się strzelanina, a my chowaliśmy się pod łóżka, gdzie tylko się dało. Trwało to parę godzin. (Japończycy) Na koszary chińskie w nocy napadli, wszystkich aresztowali, bo nikt nic nie wiedział, Chińczycy spali. No i zajęli”.

Jerzy Czajewski, który urodził się w 1949 roku, kiedy powstawały Nowe Chiny, historię japońskiej okupacji zna z opowieści matki.

„Przyszli Japończycy i stworzyli tu tzw. Mandżukuo. Fasada była ładna, ale realia były ciężkie”, mówił.

Na zajętych terenach Japończycy zaczęli wprowadzać okrutne rządy, co odczuli także Polacy, którzy ponieśli przede wszystkim straty ekonomiczne. Według Czajewskiego Japończycy chcieli przejąć cały prowadzony przez Europejczyków biznes, ponieważ uważali, że powinien on należeć do Japonii. W tym celu stosowali dumpingowe ceny, doprowadzając do bankructwa europejskie przedsiębiorstwa i sklepy.

„Najlepszy przykład to przedsiębiorstwo leśne Władysława Kowalskiego, najbogatszego Polaka w Harbinie. Powiedziano mu najpierw, że ze względów politycznych dobrze będzie, jeśli współwłaścicielem jego koncesji będzie Japończyk. Ale to była tylko przykrywka do tego, żeby przejąć jego firmę. Szybko doprowadzili do bankructwa i ruiny Polaka, który poszedł z torbami, nie wytrzymał nerwowo i w 1940 roku zmarł”, opowiada pan Jerzy.

Również Zeng Yizhi dobrze zna historię Kowalskiego:

„Należy podkreślić, że jego biznes zaczął upadać już w latach 30, kiedy zakład produkcji sklejek stał się nierentowny. W czasie okupacji Japończycy upaństwowili jego tereny leśne, panował tam wtedy reżim mandżurski. Dlatego Kowalski nie mógł prowadzić wyrębu na swoim obszarze i nie miał innego wyjścia, był zmuszony do sprzedania swojego biznesu japońskiej firmie Kondo”.

W swej książce pt. *Działalność wywiadowcza Japonii w Chinach w latach 1932-1936* Włoch Amleto Vespa napisał: „Ten duży dom należał do polskiego bogacza Kowalskiego. Zabrali mu go Japończycy”.

Nie tylko on był szantażowany przez Japończyków. Problemy miała też m.in. rodzina Czajewskich:

„Stryj mojej mamy miał dom w tej okolicy. Wybudował go na wynajem. I ten dom spodobał się japońskiemu oficerowi, którzy go wynajęli i zrujnowali, nie płacąc za czynsz. W końcu powiedzieli stryjowi, że musi im ten dom sprzedać za niską cenę, bo zostaną z niego gruzy. Stryj nie miał wyboru, dom sprzedał”.

Prześladowanie ekonomiczne to tylko namiastka japońskiego terroru. Polacy nie czuli się bezpiecznie.

„Z opowiadań pozostało mi kilka wspomnień. Pierwsze z nich było związane ze śmiercią mojego dziadka ze strony mamy, Adama Reuta. Został on aresztowany przez Japończyków w czasie zimy, wtedy było tam bardzo zimno, nawet do -40 stopni. Rodzice nie wiedzieli, co się z nim stało, ale po kilku dniach przywieźli go im znajomi Chińczycy, którzy znaleźli go gdzieś w rowie. Dziadek bardzo się rozchorował i po paru dniach zmarł. Został pochowany w Harbinie”. Tak śmierć swojego dziadka wspomina Romuald Oziewicz.

86-letnia Zhang Ying pochodzi z Harbinu, obecnie mieszka w Pekinie. Była świadkiem okrutnego traktowania harbińczyków przez Japończyków. Stwierdziła, że wszyscy mieszkańcy miasta, niezależnie od pochodzenia, mieli podczas okupacji japońskiej trudne życie:

„Nikt nie był bezpieczny. Japończycy porywali każdego, kogo chcieli porwać. Nawet cudzoziemców, którzy mieszkali obok nas, Rosjan czy Polaków”.

Świadkowie okrucieństwa Japończyków

Jerzy Czajewski uważa, że podczas okupacji japońskiej to Chińczycy ponieśli największe straty. Matka opowiedziała mu taką historię:

„Był zakaz sprzedawania ryżu Chińczykom. Mój stryj pisał w listach, że widział taką sytuację, że Chińczyk zwymiotował i wyszło na to, że jadł ryż. Japoński policjant długo bił go pałką, może nawet aż do śmierci. To okrutne traktowanie Chińczyków było widoczne na co dzień”.

Podczas okupacji północno-wschodnich Chin Japończycy stosowali nieludzkie metody, np. zakazywali Chińczykom jeść ryż czy mąkę pszenną. Zhang Ying opowiada:

„Japończycy totalnie kontrolowali życie mieszkańców Harbinu. Nie mogliśmy jeść ryżu czy makaronu. Jeśli

Japończycy dowiedzieli się, że ktoś miał ryż, natychmiast go aresztowali”.

Japończycy wprowadzali też terror, zabijali nawet niewinne osoby. Maria Skowron słyszała o wielu tragicznych historiach:

„Słyszałam, że jak gdzieś w jakiejś wsi ktoś zachorował na cholere, to Japończycy okrążali i rozstrzelali całą wieś. Żeby nikt nie roznosił choroby i się nie zaraził”.

Jan Zienkowicz na własne oczy widział, jak okrutnie Japończycy traktowali schwytanych chińskich partyzantów:

„Gdy Japończycy złapali jakiegoś chińskiego partyzanta, to przyprowadzali go nad zamrożoną rzekę, wyrąbali przeręble, na brzegu więźnia rozstrzelali i wrzucali pod lód. Pamiętam to z okresu zimowego. Latem nie wiem, jak to robili. Mama zawsze kazała nam wtedy odejść od okna i na to nie patrzeć”.

Rozkazy wydawał japoński oficer, który w owym czasie był sąsiadem Zienkowiczów – na co dzień kulturalny i miły człowiek. Pan Jan uważa, że Japończycy byli okrutni i ślepo posłuszni swojemu cesarzowi. Kiedy cesarz każe im umrzeć bądź zabić, oni postąpią zgodnie z jego wolą i rozkazem, to część ich kultury.

W latach 1936 - 1945 w Pingfang pod Harbinem działał obóz „Jednostka 731”. Była to tajna baza badawcza, w której testowano broń biologiczną. Japończycy porywali ludzi, głównie Chińczyków, i przeprowadzali na nich straszne eksperymenty. Także dla Polaków mieszkających w owym czasie w Harbinie Jednostka 731 była koszmarem.

„Opowiadali mi rodzice, że w czasie wojny nic nie wiedzieli o obozie, ale domyślali się, że coś złego dzieje się w pobliżu. Któregoś dnia do rzeki wyciekły bakterie dżumy lub cholery, bo zabroniono im używać wody z rzeki. Ale wiadomo było, że wielu Chińczyków było porywanych do badań

biologicznych i chemicznych. To były bardzo okrutne badania i metody, np. dusili ludzi aż do śmierci, badając ich reakcje” – wspomina Romuald Oziewicz.

W Jednostce 731 eksperymentom poddawani byli również cudzoziemcy mieszkający w północno-wschodnich Chinach. Jerzy Czajewski przytacza historię, którą opowiadał mu polski harbińczyk, sinolog Edward Kajdański.

„Kiedyś do gimnazjum polskiego przyjechali japońscy lekarze. Przywieźli jakieś takie urządzenie z lodem do testowania w starszych klasach. Uczniowie wkładali do niego rękę, druga ręka była wolna. Badali chyba to, jak szybko schładza się ręka oraz ciało białego człowieka i jaka jest różnica między rasą białą a Japończykami”.

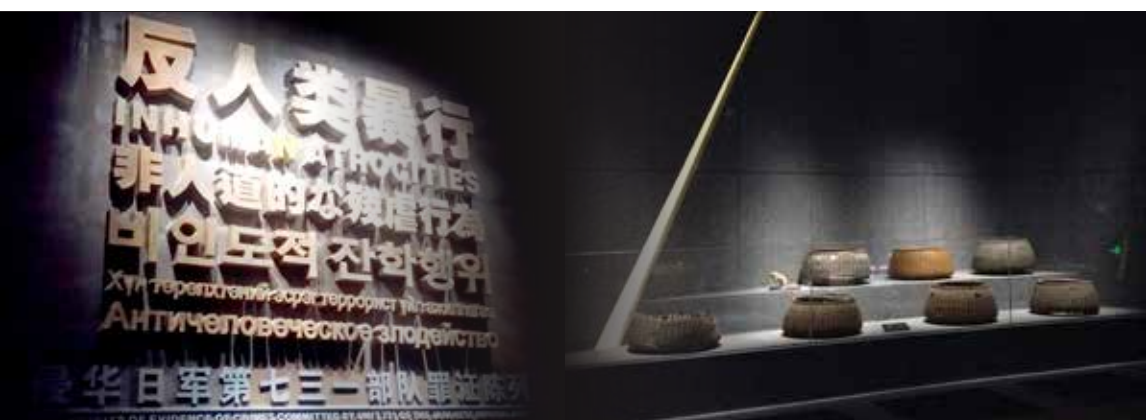
Podczas II wojny światowej w Jednostce 731 ponad 3 tysiące osób padło ofiarą japońskich „badań”. Byli wśród nich także Rosjanie, Koreańczycy i Mongołowie, choć oczywiście przytłaczającą większość stanowili Chińczycy. „I nikt nie wyszedł z tego miejsca żywy”, wspomina badacz historii obozu.

„Japoński obóz Jednostka 731 i obóz nazistowski w Oświęcimiu to dwa największe na świecie piekła ludzkości. W Jednostce 731 dokonywano zbrodni testując na ludziach broń biologiczną”.

Jeszcze dziś na wspomnienie tego miejsca Zhang Ying truchleje:

„Japończycy założyli to laboratorium w pobliżu Harbinu. Dużo ludzi tam zginęło. Po wojnie dowiedzieliśmy się, że był to obóz 731, gdzie Japończycy testowali na ludziach broń biologiczną. Nawet po zakończeniu wojny miejsce, w którym znajdował się obóz było bardzo niebezpieczne, ponieważ wyciekły z niego zarazki dżumy, przez co zginęło wiele osób”.

Japończycy długo nie przyznawali się do tego, dlatego

sprawa obozu była i jest na świecie mało znana. Jerzy Czajewski oburza się:

„Nikt nie wiedział, co się działo się w tzw. Unit 731 (Jednostka 731) pod Harbinem, gdzie Japończycy testowali na ludziach broń biologiczną. Ci ludzie nie ponieśli za to żadnej odpowiedzialności. Główny lekarz, szef laboratorium, Shiro Ishii, uciekł po wojnie do USA, gdzie go przysparzyli, by dalej prowadził tam swoje badania. Mało kto o tym w ogóle wiedział”.

15 sierpnia 1945 roku Japonia podpisała bezwarunkową kapitulację. Ale w tym czasie armia japońska w Harbinie kontynuowała prześladowania Chińczyków i cudzoziemców. Maria Skowron wspomina:

„Później, jak już Japończycy zaczęli przegrywać, było coraz gorzej. Nikomu nie wolno było słuchać radia. Jeden znajomy, Rosjanin, słuchał, to go zabrali i posadzili, a potem mocno zbili i wyrzucili do śmieci, jako martwego. Ale on przeżył i wrócił do domu. Japończycy się dowiedzieli i znów go rano zabrali, a później w trumnie przywieźli”.

Rola Chin w II wojnie światowej

Po zakończeniu II wojny światowej rząd japoński wykazywał dwuznaczną postawę w sprawie wojennej agresji na Chiny.

Zienkiewicz uważa, że źródłem zbrodni popełnionych w czasie wojny był japoński militarizm.

„Taka była wtedy japońska mentalność, każą mu rozstrzeliwać, to on to robił, miał rozkaz i się nie zastanawiał. W tym systemie tak to wyglądało, taka była ich mentalność, co nie znaczy, że Japończycy są źli. Ale czuli się lepsi od Chińczyków. Zarazili się tym chyba od Niemców, którzy uważali się za rasę aryjską, lepszą od innych. Może dlatego, że

Japończycy byli wtedy lepiej ubrani i bardziej ekonomicznie zasobni, co nie znaczy, że Chińczycy byli gorsi. Teraz Chiny są mocarstwem wybijającym się na czoło, wszystkie wskaźniki idą w górę. Natomiast podczas okupacji był to naród przetrącony i zabiedzony”.

W 1937 roku, kiedy wybuchła wojna chińsko-japońska, Chiny gospodarczo pozostawały w tyle za Japonią. W owym czasie ogólna wartość produkcji przemysłowej Chin wynosiła zaledwie miliard 300 milionów dolarów amerykańskich, co stanowiło niespełna 1/4 wartości produkcji gospodarki japońskiej. Obowiązywała zasada „ten, kto jest zacofany, będzie pokrzywdzony”. Jednak koniec końców zacofane Chiny zwyciężyły: „Sprawiedliwość ostatecznie pokonała zło”. Ale zwycięstwo w tej wojnie kosztowało wiele ofiar.

Jerzy Czajewski jest porażony ogromem chińskich ofiar w czasie wojny:

„Z tego co wiem, to z rąk Japończyków zginęło ok. 35 mln Chińczyków. To kolosalna liczba. Zakładając, że w czasie wojny z rąk Niemców zginęło ok. 3 mln Polaków, to Chińczyków zginęło ponad 10 razy więcej. Z rąk Japończyków. To jest wstrząsające”.

Od 1931 roku, kiedy wojska japońskie zajęły północno-wschodnie Chiny, aż do kapitulacji Japonii w 1945 roku, przez 14 lat naród chiński prowadził walkę z okupantem, stawiając czoła przeszło czteromilionowej armii japońskiej. W światowej wojnie z faszyzmem na Dalekim Wschodzie to Chiny były głównym teatrem działań wojennych. Jednak na Zchodzie historia walki narodu chińskiego jest mało znana:

„Polacy byli tak bardzo doświadczeni przez Niemców, że nie wiedzą wiele o wojnie w Chinach i roli Chin w światowej wojnie z faszyzmem. Ale wiedzą, że Japonia była okrutnym agresorem, choć Polacy tego bezpośrednio nie odczuli. W

Polsce był tak wielki terror ze strony Niemców, że ludzie skupiali się na tym, by przeżyć, by się uratować”, wyjaśnia Romuald Oziewicz.

Polacy i Chińczycy - wzajemna pomoc i wsparcie

Polacy w Harbinie nie tylko byli świadkami zbrodni popełnionych przez faszystów podczas II wojny światowej, brali także aktywny udział w walkach. Niestety tych, którzy przeżyli, jest wśród nas coraz mniej. W dopełnieniu opowieści o tamtych wydarzeniach pomogli nam specjaliści i chińscy dziennikarze, którzy zbierają materiały i prowadzą historyczne badania nad tym okresem. Jednym z nich jest profesor Liu Bangyi z Instytutu Badań nad Historią Światową Chińskiej Akademii Nauk Społecznych. Od niego dowiedzieliśmy się o wojennych losach czterech Polaków z Harbinu:

„W grudniu 1941 roku agresorzy japońscy wtargnęli do Hongkongu. Czterej polscy harbińczycy, którzy studiowali w Hongkongu zgłosili się do armii brytyjskiej, by walczyć z Japończykami. Dwóch zginęło w obronie Hongkongu, dwaj inni zostali aresztowani i zwolnieni dopiero w 1945 roku, po kapitulacji Japonii”.

Polacy w Harbinie pomagali też Chińczykom. Wen Youren, dziennikarz Agencji Prasowej Xinhua i jego żona Shan Xi, na dowód tego, przytoczyli zasłyszaną historię Henryka Kaczana, jednego z założycieli Klubu Harbińczyków w Polsce.

„Henryk Kaczan wraz z ojcem prowadzili w Harbinie działalność podziemną. Jego ojciec był szewcem. Obaj działali głównie na polu informacyjnym i pomagali w organizacji ruchu oporu”.

W tamtych trudnych latach Chińczycy i Polacy wzajemnie się wspierali i przyjaźnili. Polacy często udzielali pomocy swoim sąsiadom, za co Chińczycy byli im bardzo wdzięczni. Po 1945 roku życie wciąż było trudne, bywało, że do domów zaglądała bieda, Polacy nie mieli co jeść. Ale wtedy to chińscy sąsiedzi przychodzili im z pomocą. Polacy byli wzruszeni.

Matka Jerzego Czajewskiego miała chińskiego służącego, który się nią opiekował, kiedy była małą dziewczynką i którego bardzo lubiła.

„Moja rodzina zatrudniała chińskiego boy'a, czyli człowieka do wszystkiego. Boy pracował dla stryja i mamy od 1920 do 1943 roku. Był traktowany jak członek rodziny i nawet nauczył się trochę mówić po polsku. Ten boy zrobił dla niej lodowisko w zimie i uczył ją jeździć na łyżwach czy

potem, jak dostała rower, na rowerze. Można powiedzieć, że on w jakiś sposób zastępował jej matkę”.

Harbińscy Polacy żyli w Chinach ponad pół wieku i byli świadkami nie tylko wojennego koszmaru, ale także wielu przejawów przyjaźni i życzliwości. Poza tym odegrali istotną rolę w rozwoju miasta.

Honorowy mieszkaniec Harbinu, były ambasador Polski w Chinach, Tadeusz Chomicki powiedział: „Niektóre budynki w Harbinie zostały wzniesione przez Polaków. W 1905 roku Polacy zbudowali tam pierwszą cukrownię i założyli przedsiębiorstwo tytoniowe *Lopato*, które istnieje do dzisiaj. Sporządzili także przepis na produkcję kielbasy znanej marki. Polacy w Harbinie wnieśli też duży wkład w kształcenie miejscowych robotników”.

Pamięć o historii i przyjaźni

Po zakończeniu II wojny światowej Polska odzyskała wolność, a Polacy z Harbinu zaczęli wracać do starej ojczyzny. Przeszło 70 z nich na stałe osiedliło się w Szczecinie. W 1996 r., jako ostatni „Harbińczyk”, do ojczyzny swych przodków powrócił Edward Stokalski. Zamieszkał w domu opieki. Zmarł rok po powrocie. Zeng Yizhi uważa, że zmarł z tęsknoty za Harbinem.

„Możliwe, że bardzo tęsknił za Harbinem, gdzie się urodził i dorastał. To w tym mieście na cmentarzu Huangshan jest grób jego matki”.

Obecnie na cmentarzu „rosyjskim” Huangshan w Harbinie znajduje się około dziesięciu polskich grobów, w tym grób Władysława Kowalskiego. W 1958 roku władze Harbinu przeniosły cmentarz poza centrum miasta. Zeng Yizhi wspomina:

„Pamiętam, że w 2009 roku do Harbinu wraz z mężem i córką przyjechała wnuczka Władysława Kowalskiego, Julia. Towarzyszyłam im w odwiedzinach na cmentarzu. Julia sprzątała grób dziadka i płakała”.

O groby Polaków w Harbinie dba również polska ambasada w Chinach. Co roku jej pracownicy przyjeżdżają z Pekinu, by uporządkować mogiły, na każdej zapalić znicze, położyć kwiaty.

„Widzicie, to są świece, które oni przywieźli. Świecą się jasno jak latarnie”, pokazuje stróż cmentarza.

Rzecznik Ambasady RP w Chinach, Wojciech Jakóbiec powiedział:

„Groby Polaków w Harbinie są widocznym znakiem ich dawnej obecności w tym mieście, dlatego polski konsul o nie dba. Uważamy, że upamiętnianie obecności polskich harbińczyków jest istotne, dlatego, że ich obecność bardzo zbliża oba kraje”.

Polacy, dawni mieszkańcy Harbinu i ich potomkowie, niezależnie od tego, gdzie teraz przebywają, żywią do tego miasta i ludzi w nim żyjących głębokie uczucia. I tęsknią. Marzą, by móc odwiedzić Harbin.

Niektórym udało się to marzenie spełnić. Romuald Oziewicz i jego żona wrócili do Harbinu 5 lat temu. Cieszyli się z tego, że miasto wciąż o nich pamięta.

„5 lat temu, jak byłem w Harbinie, to jeden z dawnych harbińczyków powiedział mi, że nie ma Chińczyka, Polaka, Rosjanina czy Żyda, jest harbińczyk, a harbińczycy mają w sobie miłość do miasta, bo przeżyli tam złe i dobre chwile. I wszyscy to miasto dobrze wspominają”.

Dla Marii Skowron Harbin to najpiękniejsze wspomnienia z dzieciństwa i młodości.

„Dla nas to jest najpiękniejsze miasto. Nawet jak była tu okupacja japońska, to pozwalano nam chodzić na procesje w Boże Ciało, w niedzielę, z jednego kościoła do drugiego. Chodziliśmy też do kościoła chińskiego w chińskiej dzielnicy. Jeśli byli tam katolicy, to dziewczynki chińskie także sypały kwiaty i w białych sukienkach chodziły w procesji”.

W tym czasie, kiedy przygotowaliśmy nasz reportaż, zmarł przewodniczący Klubu Harbińczyków w Szczecinie – pan Leonard Spychalski. Kiedy rozmawialiśmy z nim ostatni raz opowiedział nam o swojej wizycie w Harbinie 20 lat temu i że była ona zbyt krótka. Zdradził nam także marzenie, że chciałby raz jeszcze, z żoną i wnukami, odwiedzić miasto, w

którym się urodził i żył przez wiele lat.

„Im starszy jest człowiek, tym więcej mu się przypomina. Tyle ciekawych rzeczy, o których się nie myślało, jak się było młodym. To szczecińskie rondo jest bardzo dobre. Takich rond nie ma w Polsce, także to jest nasze wielkie osiągnięcie i pokazuje nasze działanie”.

84 lata temu Japonia rozpoczęła wojnę w trzech prowincjach w północno-wschodnich Chinach. W tym czasie mieszkający w Harbinie Polacy i Chińczycy pomagali sobie nawzajem. Wspólnie przeżyli trudne lata, nawiązując trwałe przyjaźnie. Mimo upływu czasu dla obu narodów ich historia jest wciąż żywa.

Eleonora Jakubiak urodziła się już w Polsce, po powrocie rodziny z emigracji w Harbinie. Jest drugim pokoleniem „Harbińczyków”. Miasto i życie w nim zna tylko z rodzinnych wspomnień. Są one jednak tak silne, że pani Eleonora mocno się z nimi identyfikuje. Napisała nawet o tym wiersz:

*Moja mama i mój tata,
moja siostra i mój brat
przyjechali tu z Harbina,
tu zastali nowy świat.
Ja po roku się zjawiłam
i pochodzenia im zazdrościłam.
W domu było dużo wspomnień.
Cioć i wujków pełna chata,
opowieści z życia wzięte
i historia przebogata.
Wspomnień tych nie zaprzepaścimy,
gdy w Klubie Harbińczyka się zjawimy.
Bo my „Harbińczycy” to wielka rodzina.
Każdy o tym wie, co Harbin wspomina. *

那曲牧民嘎玛桑旦一家的幸福生活

嘎玛桑旦经营家庭牧场多年，是藏西北那曲地区那曲县罗玛镇12村的致富带头人。家庭牧场经营得不错，除了嘎玛桑旦本身有头脑有想法有干劲，也得益于西藏自治区政府对畜牧业发展的大力支持和对农牧民创收的优惠政策。

优惠政策给嘎玛桑旦创业提供了坚实保障。那曲县多年来贯彻实施自治区的畜牧业结构调整政策，落实草地承包责任制，充分调动广大牧民群众的保护和合理利用草场的积极性，涌现出一个又一个像嘎玛桑旦这样的致富带头人。

草场承包到户后，嘎玛桑旦家草场面积为3078亩，目前他家牲畜存栏共计83头牦牛，他家一年奶产量6000多斤，收购周围群众鲜奶2万多斤，奶制品加工年收入为40多万元，创附加值20多万元。依靠临近青藏公路的优势，嘎玛桑旦还联合本村和附近几个自然村的村民经营起温泉度假村和牧民施工队，带动越来越多的农牧民改善和提高生活水平。

在致富的同时，像嘎玛桑旦这样的很多家长还非常重视子女的教育问题。

带着知识和技术学成归来的藏族年轻人，积极投身于家乡的建设和发展，这种良性循环在未来将为建设美好西藏打下坚持的基础，为西藏经济的腾飞和社会的发展带来经久不衰的动力。

问题：1. 嘎玛桑旦家一共饲养了多少头牦牛？

Karma Samten – dostatnie życie tybetańskich pasterzy

Karma Samten jest pasterzem z okolic miasteczka Luoma w powiecie Naqv w północno-zachodniej części Tybetu. Z pasterstwa utrzymuje swoją rodzinę. Żyją dostatnio. Jest to możliwe dzięki jego pomysłowości, pracowitości oraz dzięki wsparciu rządu Tybetańskiego Regionu Autonomicznego, który, w ramach tworzenia rolnikom i pasterzom sprzyjających warunków do generowania dochodów, uruchomił specjalny program dla rozwoju hodowli bydła.

Preferencyjna polityka rządu jest zabezpieczeniem działalności gospodarczej Karmy. Władze powiatu Naqv w Tybecie od lat regulują strukturę hodowli bydła i system domowej odpowiedzialności za pastwiska, mobilizując pasterzy do racjonalnego korzystania z pastwisk. Sprawia to, że dochodzą oni do zamożności, tak jak Karma Samten.

Powierzchnia pastwisk rodziny Samten wynosi 3078 mu (1 ha to 15 mu). Obecnie mają oni 83 jaki, a ich roczna produkcja mleka wynosi 6 tys. litrów, co przekłada się na

roczne dochody z przetwórstwa produktów mlecznych rzędu 400 tys. juanów. Zysk z dodatkowych produktów wynosi 200 tys. juanów.

W związku z tym, że wioska leży przy autostradzie z Qinghaiu do Tybetu, Karma Samten zaczął (we współpracy z rolnikami z sąsiednich wiosek) tworzyć uzdrowiska z gorącymi źródłami, dzięki którym poziom życia lokalnych rolników i pasterzy jeszcze bardziej się podnosi.

Karma i inni pasterze przywiązują dużą wagę do kształcenia swych dzieci. Młodzi Tybetańczycy po ukończeniu studiów coraz chętniej wracają do rodzinnych wsi i biorą aktywny udział w ich rozbudowie i rozwoju. Daje to mocną podstawę dla budowy piękniejszego Tybetu i stanowi trwałą siłę napędową lokalnej gospodarki i społeczeństwa.

Pytanie:

1. Ile jaków ma w swojej hodowli Karma Samten?

林芝米瑞乡的特色 农业致富路

西藏有着极其丰富的旅游资源，相关业在全区经济中占有十分重要的地位。当西藏各地围绕旅游、文化产业大力推进城镇建设的时候，西藏林芝市巴宜区米瑞乡却因地制宜，依靠特色农业的不断发展带领农民走出一条不一样的致富路。

今年 43 岁的藏族农民尼玛，生活在米瑞乡通麦村，和祖辈一样，每天种田是尼玛最重要的工作。青稞、小麦是尼玛一家常年种植的作物，这些作物既可以拿去卖钱，又能填饱全家人的肚子。

像尼玛一样，米瑞乡的大部分居民都以种田为生。而此时，周围乡镇的居民却都在依靠旅游资源发家致富。米瑞乡党委书记卢俊平认为，与鲁朗镇等林芝市著名旅游景点相比，米瑞乡虽也有一些像苯日神山一样的文化旅游资源，但受基础设施薄弱等因素制约，其旅游产业的发展仅仅

处于起步阶段。然而，米瑞乡并没有在发展的道路中迷失。依靠自身的优势，米瑞乡找准了定位。

现在，米瑞乡正在推进优质水果的种植。从 2014 年 2 月份开始，米瑞乡先后分两批在 12 个行政村共种植 3800 亩，其中苹果 2200 亩，核桃 1600 亩。待果树正常挂果后，预计每亩可创收 40000 元，每年总收入将达到 8800 万元。而核桃创收也将达到 2000 万元。

企业生产的苹果大卖，也使得周围村民纷纷效仿。而米瑞乡也及时采取“公司+农户+基地”的种植、经营和管理模式，通过专业企业的进驻，“以点带面”搞活整个米瑞乡优质水果的种植。

米瑞乡的特色农业搞得有声有色，也吸引着当地外出学习的年轻人回乡工作。

问题：

1. 米瑞乡发展和创收的新途径是什么？

Nowoczesne plantacje w gminie Mirui w Tybecie

Tybet jest niezaprzeczalną atrakcją turystyczną, a turystyka zajmuje ważną pozycję w gospodarce całego regionu. Podczas gdy różne miasta i miasteczka w Tybecie starają się rozwijać swoją ofertę turystyczną i kulturalną, gmina Mirui należąca do dzielnicy Bayi w mieście Linzhi, by podnieść poziom życia miejscowej ludności i stworzyć mieszkańcom odpowiednie warunki do bogacenia się, postawiła na rozwój nowoczesnego rolnictwa.

Nima, Tybetańczyk, jest rolnikiem. W tym roku skończy 43 lata. Mieszka w wiosce Tongmai w gminie Mirui i, tak jak jego przodkowie, uprawia rolę: głównie jęczmień i pszenicę. Większość mieszkańców Mirui to – podobnie jak Nima – rolnicy. Sekretarz komitetu partii w Mirui, Lu Junping uważa, że chociaż gmina ma także zasoby turystyczne, to jednak słaba infrastruktura ogranicza rozwój

tego sektora. Dlatego znaleziono inny kierunek rozwoju – plantacje owoców o wysokiej jakości. Od lutego 2014 roku w 12 wioskach gminy Mirui posadzono drzewa owocowe na ponad 3800 mu (1 hektar to 15 mu), w tym na 2200 mu jabłonie i na 1600 mu orzechy włoskie.

Szacuje się, że dochód z jednego mu sadu jabłkowego może wynieść nawet 40 tys. juanów, co daje około 88 milionów juanów rocznego dochodu. Produkcja orzechów natomiast może przynieść rocznie w granicach 20 milionów juanów.

Szybki rozwój nowoczesnego rolnictwa w Mirui przyciąga do pracy także młodych, którzy kiedyś wyjechali z tej gminy na studia lub do pracy.

Pytanie:

1. Jaki nowy kierunek rozwoju przyjęto w gminie Mirui?